

**GŁÓWNY URZĄD STATYSTYCZNY
CENTRAL STATISTICAL OFFICE**

Nr No. 2/2017

INFORMACJA INFORMATION

**O SYTUACJI
SPOŁECZNO-
-GOSPODARCZEJ
WOJEWÓDZTW**

**ON SOCIO-
-ECONOMIC
SITUATION
OF VOIVODSHIPS**

**ROK XXII
YEAR XXII**

**KWARTALNIK
QUARTERLY**

**WARSZAWA, WRZESIEŃ 2017
WARSAW, SEPTEMBER 2017**

Opracowanie publikacji
Preparation of the publication

GUS, Departament Badań
Regionalnych i Środowiska
*CSO, Regional and Environmental
Surveys Department*

kierujący
supervisor

Joanna Poświata – Naczelnik
Wydziału Analiz i Opracowań
Regionalnych
*Head of Regional Analyses and
Studies Section*

zespół
team

Małgorzata Brzostowska
Elżbieta Grobicka
Joanna Hausman-Czerwińska
Michał Moskalewicz
Krystyna Przepióra

Projekt okładki
Cover design

Sylwester Jabłoński

Zakład Wydawnictw Statystycznych
Statistical Publishing Establishment

Przy publikowaniu danych GUS – prosimy o podanie źródła
When publishing the CSO data – please indicate the source

ISSN 0866-9333

Publikacja dostępna na
Publication available on

<https://bdl.stat.gov.pl>

PRZEDMOWA

Publikacja *Informacja o sytuacji społeczno-gospodarczej województw* jest kolejną edycją tego opracowania wydawanego z częstotliwością kwartalną od 1996 r. Zawiera szereg informacji charakteryzujących sytuację społeczno-gospodarczą województw (NTS 2). Wszystkie prezentowane kategorie zostały przedstawione w ujęciu dynamicznym, a także w relacji do przeciętnych wielkości dla kraju w okresach kwartalnych lub okresach narastających.

Opracowanie składa się z części analitycznej, wzbogaconej prezentacją graficzną w postaci zestawu map i wykresów oraz części tabelarycznej, w której zamieszczono dane statystyczne z zakresu ludności, rynku pracy, wynagrodzeń, emerytur i rent, cen, budownictwa mieszkaniowego, podmiotów gospodarki narodowej, produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa, wyników finansowych przedsiębiorstw, nakładów inwestycyjnych i rolnictwa.

Część analityczna dostępna jest w formie PDF, natomiast tablice z danymi dostępne są w formie Excel. Szerszy zakres danych liczbowych dostępny będzie w Banku Danych Lokalnych w module danych krótkookresowych <https://bdl.stat.gov.pl>.

Dyrektor Departamentu
Badań Regionalnych i Środowiska

Dominika Rogalińska

PREFACE

The publication "Information on socio-economic situation of voivodships" is the subsequent edition of this elaboration issued on a quarterly basis since 1996. The edition contains a vast range of information characterizing the socio-economic situation of voivodships (NTS 2). All categories have been presented in terms of dynamics and in relation to national aggregates quarterly and cumulatively.

The elaboration includes analytical part enriched with maps and charts as well as tabular part containing statistical data on population, labour market, wages and salaries, retirement pay and pensions, prices, residential construction, entities of the national economy, sold production of industry and construction, financial results of enterprises, investment outlays as well as agriculture.

Analytical part is presented in PDF format, whereas tables with data are accessible in Excel format. Detailed databases can be extracted online from Local Data Bank in dedicated section of short-term indicators module via our website <https://bdl.stat.gov.pl>.

*Director of Regional
and Environmental Surveys Department*

Dominika Rogalińska

SPIS TREŚCI	CONTENTS	Str. Page
Przedmowa	<i>Preface</i>	3
Spis treści	<i>Contents</i>	4
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	5
Uwagi metodyczne	<i>Methodological notes</i>	8
Objaśnienia znaków umownych	<i>Symbols</i>	15
PODSTAWOWE TENDENCJE	<i>BASIC TRENDS</i>	16
RYNEK PRACY	<i>LABOUR MARKET</i>	22
WYNAGRODZENIA	<i>WAGES AND SALARIES</i>	32
EMERYTURY I RENTY	<i>RETIREMENT PAY AND PENSIONS</i> ...	35
CENY	<i>PRICES</i>	37
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE	<i>RESIDENTIAL CONSTRUCTION</i>	43
PRODUKCJA PRZEMYSŁU I BUDOW- NICTWA	<i>PRODUCTION OF INDUSTRY AND CONSTRUCTION</i>	45
WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘ- BIORSTW	<i>FINANCIAL RESULTS OF ENTER- PRISES</i>	47
NAKŁADY INWESTYCYJNE	<i>INVESTMENT OUTLAYS</i>	50
ROLNICTWO	<i>AGRICULTURE</i>	52
 TABLICE – W ODDZIELNYM PLIKU W FORMACIE EXCEL	 <i>TABLES – PLACES IN SEPARATE EXCEL FORMAT FILES</i>	

UWAGI OGÓLNE

1. Dane zamieszczone w publikacji – jeśli nie zaznaczono inaczej – podano w **każdorazowym podziale administracyjnym kraju**.

2. Dane prezentuje się w układzie **Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczej we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 I 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 XII 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami.

3. W ramach PKD 2007 dokonano dodatkowo grupowania, ujmując pod pojęciem „**Przemysł**” sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

4. Dane w podziale terytorialnym oraz w podziale według sekcji PKD 2007 opracowano **metodą przedsiębiorstw**.

5. Dane opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

6. Dane prezentowane w publikacji obejmują podmioty gospodarki narodowej bez względu na charakter własności.

7. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

8. Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

9. W publikacji dane w zakresie:

1) **przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń** dotyczą podmiotów gospodarczych sektora przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;

2) **produkcji sprzedanej przemysłu i budownictwa** dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób;

3) **wyników finansowych przedsiębiorstw niefinansowych oraz nakładów inwestycyjnych i inwestycji rozpoczętych** dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe (z wyjątkiem jednostek prowadzących działalność gospodarczą zaliczoną według PKD 2007 do sekcji „Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo” oraz „Działalność finansowa i ubezpieczeniowa”), w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

GENERAL NOTES

1. *Data in the publication, unless otherwise indicated, are presented according to **administrative division of the country in a given period**.*

2. *Data are presented according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of the Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1 I 2008 by the decree of the Council of Ministers of 24 XII 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments.*

3. *The item “**Industry**” was introduced, including NACE Rev. 2 sections: “Mining and quarrying”, “Manufacturing”, “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” as well as “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”, as an additional grouping.*

4. *Data according to territorial division as well as to NACE Rev. 2 sections are compiled using the **enterprise method**.*

5. *Data are compiled in accordance with to the **respective organizational status of units of the national economy**.*

6. *Data presented in publication cover entities of the national economy regardless of ownership.*

7. *The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

8. *The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own account in order to earn a profit.*

9. *In the publication data in regard to:*

1) ***average paid employment and average monthly gross wages and salaries** concern economic entities of the enterprise sector in which the number of employed persons exceeds 9 persons;*

2) ***sold production of industry and construction** concern economic entities, in which the number of employed persons exceeds 9 persons;*

3) ***financial results of non-financial enterprises and investment outlays and newly started investments** refer to economic entities keeping accounting ledgers (with the exception of units conducting economic activity included, in accordance with the NACE Rev.2, in section “Agriculture, forestry and fishing” and “Financial and insurance activities”), in which the number of employed persons exceeds 49 persons.*

10. Informacje odnoszące się do sektora przedsiębiorstw, prezentuje się w oparciu o definicję przedsiębiorstwa wprowadzoną w rozporządzeniu Rady (EWG) nr 696/93 z dnia 15 III 1993 r. w sprawie jednostek statystycznych do celów obserwacji i analizy systemu produkcyjnego we Wspólnocie. Zgodnie z ww. rozporządzeniem, przedsiębiorstwo jest traktowane jako jednostka organizacyjna produkująca wyroby lub świadcząca usługi, która osiąga korzyści z pewnego stopnia samodzielności w podejmowaniu decyzji, w szczególności w zakresie alokacji swoich bieżących zasobów. Przedsiębiorstwo prowadzi jedną lub kilka rodzajów działalności w jednym lub kilku miejscach i jest tworzone przez jednostkę prawną lub grupę jednostek prawnych. Sektor przedsiębiorstw obejmuje podmioty prowadzące działalność gospodarczą w zakresie: leśnictwa i pozyskiwania drewna; rybołówstwa w wodach morskich; górnictwa i wydobywania; przetwórstwa przemysłowego; wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych; dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalności związanej z rekultywacją; budownictwa; handlu hurtowego i detalicznego; naprawy pojazdów samochodowych, włączając motocykle; transportu i gospodarki magazynowej; działalności związanej z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi; informacji i komunikacji; działalności związanej z obsługą rynku nieruchomości; działalności prawniczej, rachunkowo-księgowej i doradztwa podatkowego, działalności firm centralnych (head offices); doradztwa związanego z zarządzaniem; działalności w zakresie architektury i inżynierii; badań i analiz technicznych; reklamy, badania rynku i opinii publicznej; pozostałej działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej; działalności w zakresie usług administrowania i działalności wspierającej; działalności związanej z kulturą, rozrywką i rekreacją; naprawy i konserwacji komputerów i artykułów użytku osobistego i domowego; pozostałej indywidualnej działalności usługowej.

11. Jako ceny stałe od 2011 r. przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

12. Niektóre dane liczbowe zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Głównego Urzędu Statystycznego.

13. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych, wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

10. Information relating to the enterprise sector is presented based on the definition of "enterprise" – introduced by the regulation of the Council (EEC) No. 696/93 of 15 III 1993 on the statistical units for the observation and analysis of the production system in the Community. In accordance with the abovementioned Regulation the enterprise is the smallest combination of legal units that is an organizational unit producing goods or services, which benefits from a certain degree of autonomy in decision-making, especially for the allocation of its current resources. An enterprise carries out one or more activities at one or more locations. An enterprise may be a sole legal unit. Enterprise sector includes those entities, which carry out economic activities in the following areas: forestry and logging; marine fishing; mining and quarrying; manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply; sewerage, waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities information and communication; real estate activities; legal and accounting activities; activities of head offices; management consultancy activities; architectural and engineering activities; technical testing and analysis; advertising and market research; other professional, scientific and technical activities; administrative and support service activities; arts, entertainment and recreation; repair of computers and personal and household goods; other personal service activities.

11. As constant prices since 2011 were adopted – 2010 constant prices (2010 average current prices).

12. Some data are given on the basis of preliminary data and may change in subsequent publications of the Central Statistical Office.

13. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in tables.

14. Ze względu na zaokrąglenia danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

15. W publikacji zastosowano skróty nazw niektórych sekcji PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach znakiem „Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

skrót abbreviation	pełna nazwa full name
sekcje PKD sections of the NACE	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle
<i>Trade; repair of motor vehicles</i>	<i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi
<i>Accommodation and catering</i>	<i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości
Administrowanie i działalność wspierająca	Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca

16. Szersze informacje oraz szczegółowe wyjaśnienia metodyczne publikowane są w zeszytach metodycznych oraz opracowaniach branżowych GUS.

14. *Due to the rounding of data, in some cases sums of components may slightly differ from the amount given in the item “total”.*

15. *The names of some sections of NACE Rev. 2 used in publication have been abbreviated, abbreviations are marked in the tables with the sign “Δ”. The list of abbreviations used and their full names are given below:*

16. *Broader information and detailed methodological description are published in methodological volumes and branch statistical publications of Central Statistical Office.*

UWAGI METODYCZNE**1. Dane o:**

- 1) **ludności** zbilansowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 (NSP 2011) oraz danych ze sprawozdawczości bieżącej z ruchu naturalnego i migracji ludności;
- 2) urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) zostały obliczone zgodnie z kryteriami definicji urodzenia i zgonu noworodka – rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia (WHO).

2. Dane o przeciętnym zatrudnieniu obejmują osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy w pełnym wymiarze czasu pracy oraz w niepełnym, po przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o bezrobociu rejestrowanym dotyczące osób zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy prezentuje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 645, z późniejszymi zmianami).

Liczba bezrobotnych nie obejmuje osób odbywających m.in. szkolenie, staż, przygotowanie zawodowe dorosłych, pracę społecznie użyteczną oraz osób skierowanych do agencji zatrudnienia w ramach zalecenia działań aktywizacyjnych.

Bezrobotni w szczególnej sytuacji na rynku pracy to osoby, którym przysługuje pierwszeństwo w skierowaniu do udziału w programach specjalnych i które zgodnie z nowelizacją ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 27 V 2014 r., spełniają co najmniej jedno z kryteriów:

- 1) bezrobotni do 30 roku życia,
- 2) długotrwale bezrobotni,
- 3) bezrobotni powyżej 50 roku życia,
- 4) bezrobotni korzystający ze świadczeń pomocy społecznej,
- 5) bezrobotni posiadający co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia,
- 6) bezrobotni niepełnosprawni.

Długotrwale bezrobotni są to osoby pozostające w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego dorosłych w miejscu pracy.

Bezrobotni nieposiadający prawa do zasiłku to zarejestrowane w urzędach pracy osoby poszukujące pracy, które utraciły bądź nie nabyły prawa do zasiłku.

METHODOLOGICAL NOTES**1. Data concerning:**

- 1) **population** are compiled on the basis of the results of the Population and Housing Census 2011 as well as current reporting data on vital statistics and population migration;
- 2) **births and deaths (including infant deaths)** – are calculated according to the definition of infant birth and death – recommended by the World Health Organization (WHO).

2. Data on average paid employment include persons employed on the basis of a labour contract on a full and part-time basis, converted to full-time work period.

3. Data on the unemployed persons registered in the powiat labour offices are presented in accordance with the Law of 20 IV 2004 on Promotion of Employment and Labour Market Institutions (uniform text Journal of Laws 2016 item 645, with later amendments).

Registered unemployment has not include persons who: undergoing traineeships, an internship, person undergoing occupational preparation of adults and social utility works and directed to employment agency within the framework of activation actions appointment.

Unemployed persons with a specific situation on the labour market are the persons, who are entitled to priority in appointment for participation in special programmes and who, in accordance with amendment to Law on Employment Promotion and Labour Market Institutions, in force since 27 V 2014, persons fulfilling at least one of the criteria:

- 1) unemployed persons below 30 years of age,
- 2) are long-term unemployed,
- 3) unemployed persons over 50 years of age,
- 4) unemployed persons benefiting from social assistance,
- 5) unemployed persons with at least one child under 6 years of age or at least one disabled child below 18 years of age,
- 6) disabled unemployed persons.

The long-term unemployed are persons remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of traineeship and occupational preparation of adult in the workplace.

Unemployed persons without benefits are persons registered in employment offices, in search for work, who either lost or did not acquire rights to benefits.

Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Stopę napływu bezrobotnych obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych nowo zarejestrowanych do liczby osób aktywnych zawodowo w końcu kwartału.

4. Dane o aktywności ekonomicznej ludności w wieku 15 lat i więcej opracowano na podstawie reprezentacyjnego Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL), prowadzonego w cyklu kwartalnym, metodą obserwacji ciągłej (ruchomy tydzień badania). Badaniem objęte są osoby będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach z wyjątkiem osób przebywających poza gospodarstwem domowym, tj. za granicą lub w gospodarstwach zbiorowego zakwaterowania, 12 miesięcy i więcej.

Wyniki badania uogólniono w oparciu o bilanse ludności, opracowane na podstawie NSP 2011.

Ludność aktywna zawodowo obejmuje wszystkie osoby uznane za pracujące lub bezrobotne.

Do **pracujących** zaliczono wszystkie osoby w wieku 15 lat i więcej, które w okresie badanego tygodnia:

- 1) wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód, tzn. były zatrudnione w charakterze pracownika najemnego, pracowały we własnym (lub dzierżawionym) gospodarstwie rolnym lub prowadziły własną działalność gospodarczą poza rolnictwem albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa rolnego lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem;
- 2) miały pracę, ale jej nie wykonywały:
 - a) z powodu choroby, urlopu macierzyńskiego, urlopu rodzicielskiego lub wypoczynkowego,
 - b) z innych powodów, przy czym długość przerwy w pracy wynosiła do 3 miesięcy oraz od 2006 r. – powyżej 3 miesięcy i dotyczyła osób, które były pracownikami najemnymi i w tym czasie otrzymywały co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

Bezrobotni to osoby w wieku 15–74 lata, które w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi, aktywnie poszukiwały pracy i były gotowe ją podjąć w ciągu dwóch tygodni następujących po tygodniu badanym.

*The **registered unemployment rate** is calculated as the relation of number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e. excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

*The **inflow rate of unemployment** is calculated as a ratio of newly registered unemployed persons to the number of economically active persons at the end of a quarter.*

*4. Data on the **economic activity of the population**, aged 15 and more, are compiled on the basis of the Labour Force Survey (LFS), which is conducted quarterly using continuous observation method (a sliding survey week). The survey includes the members of households in dwellings selected on a random basis excluding persons staying outside the households, i.e. abroad or living in institutional households, for 12 months or longer.*

The survey results have been generalized based on population balances compiled on the basis on Population and Housing Census 2011.

Economically active population includes all persons who are considered as employed or unemployed.

*Among the **employed persons** are included all persons aged 15 or more who within the surveyed week:*

- 1) performed, for at least one hour, any work generating pay or income, i.e. were employed as paid employees, worked on own (or leased) agricultural farm, or conducted their own economic activity outside agriculture or assisted (without pay) in work on family agricultural farm or conducting family economic activity outside agriculture;
- 2) had work but did not perform it:
 - a) due to illness, maternity leave, parental leave or vacation,
 - b) due to other reasons, but the break in employment did not exceed 3 months and since 2006 – exceeded 3 months and concerned persons who were paid employees and during that period received at least 50% of the hitherto wages and salaries.

*The **unemployed** are persons aged 15–74, who within the period of the surveyed week did not work, actively sought work and were available for work within two weeks after the surveyed week.*

Do bezrobotnych zaliczono także osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie przez okres nie dłuższy niż 3 miesiące oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

5. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto przypadające na 1 zatrudnionego w sektorze przedsiębiorstw obliczono przyjmując:

- 1) wynagrodzenia osobowe bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą;
- 2) wypłaty z tytułu udziału w zysku lub w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach;
- 3) honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę.

Dane o przeciętnych miesięcznych wynagrodzeniach brutto przypadających na 1 zatrudnionego obejmują zaliczki na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płacone przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzone z dniem 1 I 1999 r.

6. Informacje o świadczeniach emerytalnych i rentowych (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także z budżetów Ministerstwa Obrony Narodowej, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz Ministerstwa Sprawiedliwości.

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wypłacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), oraz ze środków wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecz-

The unemployed also include persons who have found work and were waiting to begin it within the period no longer than 3 months as well as persons who were available for that work.

*The **activity rate** is calculated as the share of the economically active persons (total or a given group) in population aged 15 and more (total or a given group).*

*The **employment rate** is calculated as the share of the employed persons (total or a given group) in population aged 15 and more (total or a given group).*

*The **unemployment rate** is calculated as the share of unemployed persons (total or a given group) in the number of economically active population aged 15 and more (total or a given group).*

5. Average monthly gross wage and salary per paid employee in the enterprise sector is calculated assuming the following:

- 1) *personal wages and salaries, excluding wages and salaries of outworkers and apprentices as well as persons employed abroad;*
- 2) *payments from a share in profit or in the balance surplus of cooperatives;*
- 3) *fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with labour contract.*

Data regarding the average monthly gross wages and salaries per paid employee include deductions for personal income taxes as well as contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) paid by insured employees, introduced on 1 I 1999.

6. Information regarding retirement and other pension benefits (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by the Social Insurance Institution from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and also from the budgets of the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and Administration as well as the Ministry of Justice.

*Information regarding **retirement and other pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the targeted grant as well as since 2007 from the separate division of the state budget expenditures) and also from the source which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farm-*

nych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z obu systemów.

Świadczenia emerytalno-rentowe nie obejmują wypłat emerytur i rent realizowanych na mocy umów międzynarodowych.

Świadczenia emerytalno-rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących oraz wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m.in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

7. Dane o wartości **produkcji sprzedanej przemysłu** (tj. górnictwa i wydobywania, przetwórstwa przemysłowego, wytwarzania i zaopatrywania w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych oraz dostawy wody; gospodarowania ściekami i odpadami oraz działalność związanej z rekultywacją) prezentuje się bez VAT i podatku akcyzowego, natomiast łącznie z wartością dotacji przedmiotowych, tj. dotacji do wyrobów i usług – w tzw. cenach bazowych.

Wartość **produkcji sprzedanej budownictwa** wyrażona w cenach bazowych, z uwagi na niewystępujący podatek akcyzowy i dotacje przedmiotowe, równa się wartości wyrażonej w cenach producenta.

Dane o produkcji sprzedanej przemysłu dotyczą działalności przemysłowej i nieprzemysłowej podmiotów gospodarczych zaliczanych do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją” i obejmują:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych, jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

8. Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

ers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

Retirement and other pension benefits systems do not provide for the payment of retirement and other pensions arising out of international agreements.

Retirement and other pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory), taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

7. Data on the value of **sold production of industry** (i.e. of mining and quarrying, manufacturing, electricity, gas, steam and air conditioning supply and also water supply; sewerage, waste management and remediation activities) are presented excluding VAT and the excise tax, but including the value of subsidies on products and services, in so-called basic prices.

The value of **sold production of construction** presented in basic prices, is equal to the value expressed in producer's prices due to the lack of excise tax and entity subsidies.

Data regarding sold production of industry concerns industrial and non-industrial activities of economic entities included to the sections: "Mining and quarrying", "Manufacturing", "Electricity, gas, steam and air conditioning supply" and "Water supply; sewerage, waste management and remediation activities" and covers:

- 1) the value of finished goods sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;
- 2) the value of paid work and services rendered, i.e. both industrial and non-industrial;
- 3) flat agent's fee in the case of concluding an agreement on commission terms or full agent's fee in the case of concluding an agency agreement;
- 4) the value of products in the form of settlements in kind;
- 5) products designated for increasing the value of own fixed assets.

8. Information regarding **completed dwellings** concerns dwellings in newly built and expanded buildings (partly comprising the expansion) as well as dwellings obtained as a result of investment adaptations, together with dwellings obtained from

Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

9. Dane dotyczące wyników finansowych przedsiębiorstw dostosowano do ustawy o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (tekst jednolity Dz. U. 2016 poz. 1047).

Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyróbów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- 3) pozostałe przychody operacyjne;
- 4) przychody finansowe.

Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wyróbów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne;
- 4) koszty finansowe.

Wyniki finansowe:

- 1) wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej — do końca 2015 r. korygowany o wynik zdarzeń nadzwyczajnych;
- 2) wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia, które obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

Wskaźniki:

- 1) wskaźnik rentowności ze sprzedaży jest to relacja wyniku ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów do przychodów netto ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów;
- 2) wskaźnik rentowności obrotu brutto jest to relacja wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) wskaźnik rentowności obrotu netto jest to relacja wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 4) wskaźnik poziomu kosztów jest to relacja kosztów uzyskania przychodów z całokształtu

conversion of non-residential spaces. The division of dwellings into buildings of housing cooperatives, private buildings (i.e. realized by natural persons, foundations, churches and religious associations) as well as dwellings realized for sale or rent was made on the basis of the way of construction financing or dwellings designing.

9. Data on financial results of enterprises are adjusted to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2016 item 1047).

Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net revenues from sale of products (goods and services) including subsidies on products;
- 2) net revenues from sale of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;
- 3) other operating revenues;
- 4) financial revenues.

Cost of obtaining revenues from total activity includes:

- 1) the cost of products sold (goods and services), i.e., the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by change in product stocks;
- 2) the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;
- 3) other operating costs;
- 4) financial costs.

Financial results:

- 1) gross financial result (profit or loss) is a result on economic activity — until the end of 2015 corrected by result on extraordinary events;
- 2) net financial result (profit or loss) is obtained after decreasing of the gross financial result by obligatory encumbrances, which include corporate and personal income tax as well as other payments resulting from separate regulations.

Indices:

- 1) sales profitability rate constitutes the relation of the result from the sale of products, goods and materials to net revenues from the sale of products, goods and materials;
- 2) gross turnover profitability rate constitutes the relation of gross financial result to revenues from total activity;
- 3) net turnover profitability rate constitutes the relation of net financial result to revenues from total activity;
- 4) cost level indicator constitutes the relation of the

działalności do przychodów z całokształtu działalności.

10. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług.

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego i wydatków na ubezpieczenie na życie) gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

11. Źródłem informacji o **cenach detalicznych** prezentowanych towarów żywnościowych są notowania cen prowadzone przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny żywności notowane są raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone są dwa razy w miesiącu.

12. Dane o **cenach skupu** dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych. Prezentowane ceny skupu produktów rolnych pochodzą z badania miesięcznego (meldunek o skupie produktów rolnych realizowanym przez osoby prawne i samodzielne jednostki organizacyjne nie mające osobowości prawnej).

13. Źródłem informacji o **cenach produktów rolnych** i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników **na targowiskach** są miesięczne notowania cen dokonywane przez stałych ankietatorów na celowo wytypowanych ok. 440 targowiskach. Przeciętne ceny miesięczne obliczono jako średnie arytmetyczne wszystkich notowań w skali całego kraju i województw.

14. **Nakłady inwestycyjne** są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity.

10. *The basis for compiling the price indices of consumer goods and services is price observation of representatives of goods and services.*

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of households expenditure (excluding own consumption and expenditures on life insurance) of particular groups of households on purchasing consumer goods and services, from the year preceding the surveyed year, derived from the household' budget survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

11. *The sources of information on retail prices of presented foodstuffs are quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions. Prices of food are collected once a month, with the exception of fruit and vegetables, for which the quotations are conducted two times a month.*

12. *Data on procurement prices concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers. Average prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product. Presented procurement prices come from monthly survey (reports on procurement of agricultural products from legal persons and organizational entities without legal personality).*

13. *The information on prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected about 440 marketplaces. Average monthly prices were calculated as arithmetic mean of quotations from the entire country and from voivodships.*

14. *Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.*

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj.: melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR), wprowadzone od 1 I 2005 r.).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

15. Skup produktów rolnych dotyczy ilości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- *buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, among others, construction and assembly works, design and cost estimate documentations,*
- *machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),*
- *transport equipment,*
- *others, i.e., detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards (IAS), implemented since 1 I 2005).*

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

15. Procurement of agricultural products includes the quantity of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH*SYMBOLS*

- Kreska (-) – zjawisko nie wystąpiło.
magnitude zero.
- Zero: (0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
magnitude not zero, but less than 0.5 of a unit;
- (0,0) – zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
magnitude not zero, but less than 0.05 of a unit.
- Kropka (.) – zupełny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych.
data not available or not reliable.
- Znak x – wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe.
not applicable.
- Znak Δ – oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji.
categories of applied classification are presented in abbreviated form.
- Znak # – oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej.
data should not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Official Statistics.
- „W tym” – oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy.
- “Of which” – *indicates that not all elements of the sum are given.*

PODSTAWOWE TENDENCJE

Według wstępnego szacunku, w II kwartale 2017 r. produkt krajowy brutto (PKB) był wyższy realnie o 3,9% w porównaniu z II kwartałem ub. roku. Głównym czynnikiem kreującym wzrost PKB był popyt krajowy (wpływ na tempo wzrostu gospodarczego +5,4 p. proc., wobec 3,9% w I kwartale 2017 r.). Złożył się na to pozytywny wpływ spożycia ogółem (+3,4 p. proc.), z tego spożycia w sektorze gospodarstw domowych (+2,9 p. proc.) oraz spożycia publicznego (+0,5 p. proc.). Dodatni, znacznie większy niż w poprzednim kwartale, był także wpływ akumulacji (odpowiednio +2,0 p. proc., wobec +0,7 p. proc.), przede wszystkim na skutek umocnienia wpływu zmian zapasów (+1,9 p. proc.) oraz, notowanego po raz pierwszy od IV kwartału 2015 r., dodatniego wpływu popytu inwestycyjnego (+0,1 p. proc.). W II kwartale 2017 r. odnotowano negatywny wpływ eksportu netto na tempo wzrostu gospodarczego (-1,5 p. proc.).

Wartość dodana brutto w gospodarce narodowej w II kwartale 2017 r. była większa o 3,7% w porównaniu z analogicznym okresem 2016 r. Wzrost odnotowano w większości sekcji największy w budownictwie (o 9,8%), a następnie w transporcie i gospodarce magazynowej (o 9,3%) oraz informacji i komunikacji (o 6,6%). Zwiększenie odnotowano także w przemyśle (o 3,9%).

W I półroczu 2017 r. produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) była o 5,7% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku – wzrost o 4,4%. Wzrost produkcji przemysłowej wystąpił we wszystkich województwach – od 13,8% w świętokrzyskim do 0,4% w dolnośląskim. Produkcja budowlano-montażowa (w cenach stałych) w okresie styczeń-czerwiec br. była o 7,6% wyższa niż w analogicznym okresie ub. roku, kiedy notowano spadek o 11,9%.

W I półroczu 2017 r. wyniki finansowe badanych przedsiębiorstw niefinansowych były lepsze od uzyskanych w analogicznym okresie ub. roku, odnotowano wzrost zarówno kosztów uzyskania przychodów, jak i przychodów z całokształtu działalności. Podstawowe relacje ekonomiczno-finansowe nie uległy istotnym zmianom. Poprawę większości wskaźników odnotowano w przedsiębiorstwach województw: dolnośląskiego, mazowieckiego i podkarpackiego, a pogorszenie – w przedsiębiorstwach województw lubuskiego, kujawsko-pomorskiego i wielkopolskiego. W ogólnej liczbie badanych podmiotów niższy był udział przedsiębiorstw rentownych, natomiast nieznacznie zwiększył się ich udział w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w I półroczu 2017 r. było o 5,0% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (wzrost o 4,0%). Zwiększenie wynagrodzeń odnotowano we wszystkich województwach, największe w dolnośląskim

(o 7,6%), kujawsko-pomorskim i lubuskim (po 6,9%) oraz świętokrzyskim (o 6,8%), a najmniejsze w lubelskim (o 3,0%) i mazowieckim (o 3,5%). Zmniejszyła się o 1,7 p. proc. rozpiętość w relacji do średniego wynagrodzenia w kraju pomiędzy województwami o najwyższym i najniższym przeciętnym wynagrodzeniu brutto w sektorze przedsiębiorstw i wyniosła 39,7 p. proc.

W I półroczu 2017 r. przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw było o 4,3% wyższe niż w I półroczu 2016 r. (przed rokiem wzrost o 2,9%). Wzrost odnotowano we wszystkich województwach, największy w podlaskim (o 6,2%), pomorskim (o 5,8%) i opolskim (o 5,4%); najmniejszy – w kujawsko-pomorskim (o 3,0%), podkarpackim i warmińsko-mazurskim (po 3,3%).

W końcu czerwca 2017 r. w urzędach pracy zarejestrowanych było 1151,6 tys. osób bezrobotnych, tj. o 17,3% mniej niż przed rokiem. Spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych odnotowano we wszystkich województwach, od 22,0% w pomorskim do 13,3% w kujawsko-pomorskim.

Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu czerwca 2017 r. wyniosła 7,1%, tj. o 1,6 p. proc. mniej niż przed rokiem. W skali roku stopa bezrobocia zmniejszyła się we wszystkich województwach, od 2,2 p. proc. w świętokrzyskim do 1,1 p. proc. w wielkopolskim. Najniższą stopę bezrobocia odnotowano w województwach: wielkopolskim (4,2%), śląskim (5,7%), małopolskim (5,8%) i pomorskim (5,9%); najwyższą – w warmińsko-mazurskim (12,1%), kujawsko-pomorskim (o 10,5%) i podkarpackim (10,0%).

Poprawę sytuacji na rynku pracy wskazują również wstępne wyniki Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL) za II kwartał 2017 r. Według BAEL odnotowano spadek zarówno liczby bezrobotnych (o 19,0%), jak i stopy bezrobocia (o 1,2 p. proc. do poziomu 5,0%). Wzrosła liczba pracujących (o 1,9%) oraz zwiększył się wskaźnik zatrudnienia (o 1,2 p. proc. do 53,9%). Korzystniejsza niż przed rokiem była relacja liczby osób niepracujących do pracujących – na 1000 osób pracujących przypadało 856 osób bezrobotnych lub biernych zawodowo (wobec 898 osób przed rokiem).

Ceny towarów i usług konsumpcyjnych w I półroczu br. były o 1,9% wyższe niż przed rokiem, kiedy obserwowano spadek cen. W województwach wzrost cen kształtował się od 1,3% w zachodniopomorskim do 2,3% w świętokrzyskim.

W drugim kwartale br. wzrost cen w skali roku był nieco wolniejszy niż w pierwszym. Ceny wzrosły we wszystkich województwach, w tym w stopniu wyższym niż przeciętnie w: mazowieckim, podkarpackim, lubuskim, łódzkim, pomorskim, wielkopolskim, lubelskim, podlaskim i świętokrzyskim (od 1,9% do 2,2% wobec 1,8% w kraju).

Na rynku rolnym w czerwcu 2017 r. utrzymywał się wzrost cen większości podstawowych produktów rolnych, osiągając poziom znacznie wyższy niż przed rokiem. Ceny

skupu pszenicy wzrosły we wszystkich województwach granicach od 1,4% w lubuskim do 18,9% w świętokrzyskim, a żyta – w 13 województwach (spośród 15 badanych). We wszystkich województwach wzrosły ceny skupu żywca rzeźnego wieprzowego, w granicach od 9,1% w łódzkim do 26,5% w opolskim, a wołowego – w 12 województwach. Przeciętna cena skupu mleka krowiego była znacznie wyższa niż w czerwcu ub. roku (o 33,0%). Wzrost cen obserwowano we wszystkich województwach, w granicach od 21,0% w małopolskim do 45,9% w pomorskim. Wyższe również były ceny targowiskowe prosiąt na chów. Natomiast na obu rynkach tańsze niż przed rokiem były ceny ziemniaków.

BASIC TRENDS

According to preliminary estimate, in the second quarter of 2017, real gross domestic product (GDP) was higher by 3.9% compared with the corresponding quarter of the previous year. The major cause of GDP growth was domestic demand (influenced economic growth by +5.4 percentage points against 3.9% in first quarter of 2017). There was a positive influence of final consumption expenditure (+3.4 percentage points), including – the households sector (+2.9 percentage points) and public sector (+0.5 percentage point). There was also a positive and much bigger than in the previous quarter influence of gross capital formation (+2.0 percentage points, against +0.7 percentage point), thanks to strengthening of changes in inventories (+1.9 percentage point) and for the first time noted since the fourth quarter of 2015 a positive impact of investment demand (+0.1 percentage point). In the second quarter of 2017 there was a negative influence of net export for the pace of economic growth (-1.5 percentage point).

Gross value added in national economy in the second quarter of 2017, was higher by 3.7% in comparison to the same period of 2016. The increase was noted in most of the sections; biggest in construction (by 9.8%), transportation and storage (by 9.3%) and in information and communication (by 6.6%). There was also an increase in the industry (by 3.9%).

In the first half of 2017, sold production of industry (in constant prices) was by 5.7% higher than in the corresponding period of the previous year – increase by 4.4%. Increases of production of industry were observed in all voivodships – from 13.8% in świętokrzyskie to 0.4% in dolnośląskie. Construction and assembly production (in constant prices) in the January-June period of 2017 was by 7.6% higher than in the corresponding period of the previous year, when a decrease was noted by 11.9%.

In the first half of 2017, the financial results gained by surveyed non-financial enterprises were better than these recorded in the same quarter of the previous year. There was an increase of both, the revenues from total activity and the costs of revenues acquisition. The basic economic and financial relations have not changed significantly. An improvement of most indicators was noted in enterprises of dolnośląskie, mazowieckie and podkarpackie, whereas deterioration – in enterprises of lubuskie, kujawsko-pomorskie and wielkopolskie. In total number of surveyed enterprises the share of profitable enterprises was lower, but their share of revenue from total business activity slightly increased.

Average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector in the first half of 2017 was by 5.0% higher than in the corresponding period of the previous year (increase by 4.0%). Increases of wages and salaries were recorded in all voivodships, the highest in dolnośląskie (by 7.6%), kujawsko-pomorskie and lubuskie (both by 6.9%) and świętokrzyskie (by 6.8%);

the lowest in lubelskie (by 3.0%) and mazowieckie (by 3.5%). The range of average monthly gross wages and salaries in the enterprise sector between the highest and the lowest result in voivodships decreased by 1.7 percentage point in relation to national average and recorded 39.7 percentage points.

In the first half of 2017, average paid employment in the enterprise sector grew by 4.3% compared with the first half of 2016 (a year before increased by 2.9%). Increases were recorded in all voivodships, the highest in podlaskie (by 6.2%), pomorskie (by 5.8%), and opolskie (by 5.4%); the lowest – in kujawsko-pomorskie (by 3.0%), podkarpackie and warmińsko-mazurskie (both by 3.3%).

At the end of June 2017 in labour offices 1151.6 thous. unemployed persons were registered, i.e. by 17.3% less than a year before. The number of unemployed persons dropped in all voivodships from 22.0% in pomorskie to 13.3% in kujawsko-pomorskie.

Registered unemployment rate at the end of June 2017 reached 7.1%, i.e. by 1.6 percentage point less than a year before. Over the year registered unemployment rate in all voivodships decreased from 2.2 percentage point in świętokrzyskie to 1.1 percentage point in wielkopolskie. The lowest unemployment rate was noted in voivodships of wielkopolskie (4.2%), śląskie (5.7%), małopolskie (5.8%) and pomorskie (5.9%); the highest – in warmińsko-mazurskie (12.1%), kujawsko-pomorskie (10.5%) and podkarpackie (10.0%).

Improvement situation of the labour market is confirmed also by the preliminary estimates of The Labour Force Survey (LFS) for the second quarter of 2017. According to LFS there is a decreases in the number of unemployed persons (by 19.0%) as well as unemployment rate (by 1.2 percentage point to 5.0%). Number of employed persons increased (by 1.9%), as well as employment rate (by 1.2 percentage point to 53.9%). The relation between number of persons not working to employed persons was more favorable than a year before – for 1000 working persons were 856 persons unemployed or economically inactive persons (against 898 persons a year before).

Prices of consumer goods and services in first half of 2017 were higher by 1.9% than a year before when a decrease was observed. The price increase in voivodships shaped from 1.3% in zachodniopomorskie up to 2.3% in świętokrzyskie.

The increase of the prices in the second quarter of 2017 was slightly slower than in the first quarter of 2017. Prices of consumer goods and services increased more than average in all voivodships. In mazowieckie, podkarpackie, lubuskie, łódzkie, pomorskie, wielkopolskie, lubelskie, podlaskie and świętokrzyskie (from 1.9% up to 2.2% against 1.8% in the country).

On the agricultural market in the June of 2017, average procurement and marketplaces prices of the most of basic agricultural products were much higher than in the previous year.

The procurement prices of wheat increased in all voivodships from 1.4% in lubuskie up to 18.9% in świętokrzyskie and the prices of rye in 13 voivodships (among 15 surveyed). The prices of pigs for slaughter increased in all voivodships in the range from 9.1% in łódzkie to 26.5% in opolskie and prices of cattle for slaughter in 12 voivodships. The average procurement prices of cows' milk was much higher than in the June of 2016 (by 33.0%). The increase of the prices was observed in all voivodships in the range from 21.0% in małopolskie to 45.9% in pomorskie. There were also higher prices of piglets. On the other hand the prices of potatoes on both markets were lower than in the previous year.

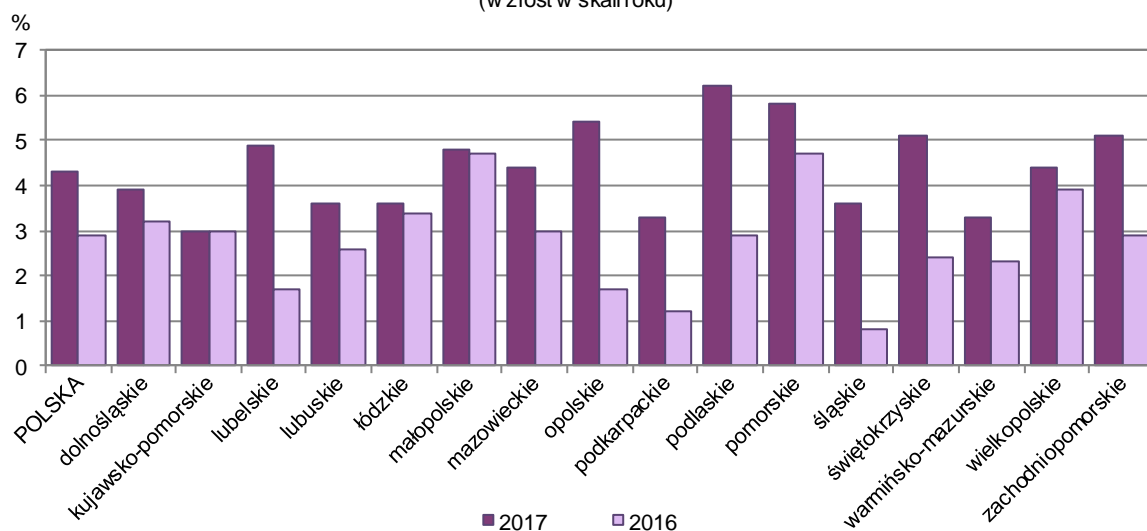
RYNEK PRACY

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w I półroczu 2017 r. było większe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. W skali roku zmniejszyła się liczba bezrobotnych zarejestrowanych, spadła stopa bezrobocia rejestrowanego, której poziom w czerwcu był najniższy od 26 lat.

Korzystniejszą niż przed rokiem sytuację na rynku pracy potwierdzają wstępne wyniki **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności** za II kwartał 2017 r. – zwiększyła się liczba pracujących, wzrósł wskaźnik zatrudnienia. W ujęciu rocznym zmniejszyła się liczba bezrobotnych, obniżyła się stopa bezrobocia i była najniższa w historii badania, prowadzonego od 1992 r. Poprawie uległa relacja niepracujących do pracujących.

Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw w I półroczu 2017 r. wyniosło 5978,6 tys. osób i było o 4,3% wyższe niż przed rokiem (kiedy notowano wzrost o 2,9%). Wzrost zatrudnienia odnotowano w większości sekcji – największy w administrowaniu i działalności wspierającej (o 9,4%) oraz zakwaterowaniu i gastronomii (o 9,1%). Mniejsze niż przed rokiem było zatrudnienie w górnictwie i wydobywaniu (o 5,5%), wytwarzaniu i zaopatrywaniu w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę (o 1,6%) oraz budownictwie (o 0,3%). Przeciętne zatrudnienie w sektorze przedsiębiorstw wzrosło we wszystkich województwach w granicach od 6,2% w podlaskim do 3,0% w kujawsko-pomorskim.

**ZMIANY PRZECIĘTNEGO ZATRUDNIENIA W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW
W I PÓŁROCZU W LATACH 2016-2017**
(w zrost w skali roku)

Przeciętne zatrudnienie w przemyśle w okresie styczeń-czerwiec br. wyniosło 2638,8 tys. osób i w skali roku zwiększyło się o 3,1%. Wzrost wystąpił we wszystkich województwach, w granicach od 9,3% w świętokrzyskim do 1,2% w lubuskim.

Przeciętne zatrudnienie w budownictwie było o 0,3% niższe niż przed rokiem i ukształtowało się na poziomie 380,5 tys. osób. Spadek odnotowano w 9 województwach od 0,6% w wielkopolskim do 7,7% w świętokrzyskim. W pozostałych województwach wystąpił wzrost – największy w podlaskim (o 12,6%) i zachodniopomorskim (o 3,7%).

Przeciętne zatrudnienie w handlu; naprawie pojazdów samochodowych wyniosło 1233,8 tys. osób i w skali roku zwiększyło się o 4,6%. Wzrost odnotowano w 14 województwach – największy w śląskim (o 8,6%), łódzkim (o 7,9%) i wielkopolskim (o 6,5%), najmniejszy w małopolskim (o 0,3%). W województwie warmińsko-mazurskim zatrudnienie utrzymało się na poziomie zbliżonym do odnotowanego w ub. roku, a w dolnośląskim spadło (o 0,3%).

Przeciętne zatrudnienie w zakwaterowaniu i gastronomii było o 9,1% wyższe niż przed rokiem i wyniosło 114,7 tys. osób. Największy wzrost wystąpił w województwach: opolskim (o 42,4%), lubelskim (o 19,6%), kujawsko-pomorskim (o 18,1%) i lubuskim (o 18,0%), a najmniejszy w podlaskim (o 3,3%) i warmińsko-mazurskim (o 3,8%). Spadek o 1,8% odnotowano w województwie świętokrzyskim.

Przeciętne zatrudnienie w obsłudze rynku nieruchomości wyniosło 96,3 tys. osób i w skali roku zwiększyło się o 4,1%. Wzrost wystąpił w 14 województwach, największy w: świętokrzyskim (o 18,1%), mazowieckim (o 7,4%) oraz lubelskim (o 7,0%). W województwie opolskim zatrudnienie utrzymało się na poziomie analogicznego okresu roku ub., a w dolnośląskim spadło o 0,2%.

Przeciętne zatrudnienie w działalności profesjonalnej, naukowej i technicznej ukształtowało się na poziomie 201,4 tys. osób i było o 6,6% większe niż w I półroczu 2016 r. Wzrost odnotowano w 12 województwach, największy w: podlaskim (o 45,1%), pomorskim (o 22,0%) i łódzkim (o 16,4%). Spadek zatrudnienia wystąpił w województwach: lubuskim (o 15,4%), wielkopolskim (o 6,8%), zachodniopomorskim (o 2,6%) i opolskim (o 0,1%).

Przeciętne zatrudnienie w administrowaniu i działalności wspierającej było o 9,4% wyższe niż przed rokiem i wyniosło 407,5 tys. osób. Wzrost odnotowano w 14 województwach – największy w: opolskim (o 34,6%), zachodniopomorskim (o 20,9%) i małopolskim (o 20,0%). Spadek wystąpił w województwach kujawsko-pomorskim i świętokrzyskim (odpowiednio o 13,6% i 0,1%).

W końcu czerwca 2017 r. w urzędach pracy **zarejestrowanych** było 1151,6 tys. **osób bezrobotnych**, tj. o 240,8 tys. (o 17,3%) mniej niż w analogicznym miesiącu 2016 r. Spadek liczby bezrobotnych zarejestrowanych w skali roku odnotowano we wszystkich województwach, od 22,0% w pomorskim do 13,3% w kujawsko-pomorskim.

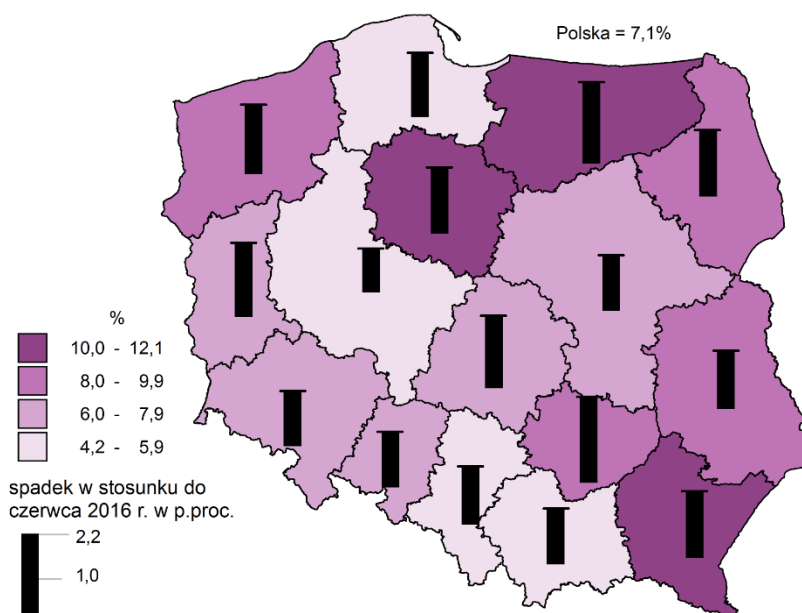
Stopa bezrobocia rejestrowanego w końcu czerwca 2017 r. wyniosła przeciętnie w kraju 7,1% i była niższa o 1,6 p. proc. w stosunku do czerwca 2016 r. Spadek odnotowano

we wszystkich województwach, najgłębszy w świętokrzyskim (o 2,2 p. proc.) i warmińsko-mazurskim (o 2,1 p. proc.). W najmniejszym stopniu stopa bezrobocia zmniejszyła się w województwach: wielkopolskim (o 1,1 p. proc.) oraz dolnośląskim, małopolskim, mazowieckim i opolskim (po 1,4 p. proc.).

Zmniejszyło się terytorialne zróżnicowanie stopy bezrobocia. W końcu czerwca 2017 r. różnica pomiędzy najniższą i najwyższą wartością stopy bezrobocia w województwach wynosiła 7,9 p. proc. (wielkopolskie – 4,2%, warmińsko-mazurskie – 12,1%); w skali roku rozpiętość ta zmniejszyła się o 1,0 p. proc. Podobnie jak przed rokiem, do województw o wysokiej stopie bezrobocia, poza warmińsko-mazurskim, należało kujawsko-pomorskie (10,5%) i podkarpackie (10,0%). Najniższą stopę bezrobocia, poza wielkopolskim, odnotowano w województwach: śląskim (5,7%), małopolskim (5,8%) i pomorskim (5,9%).

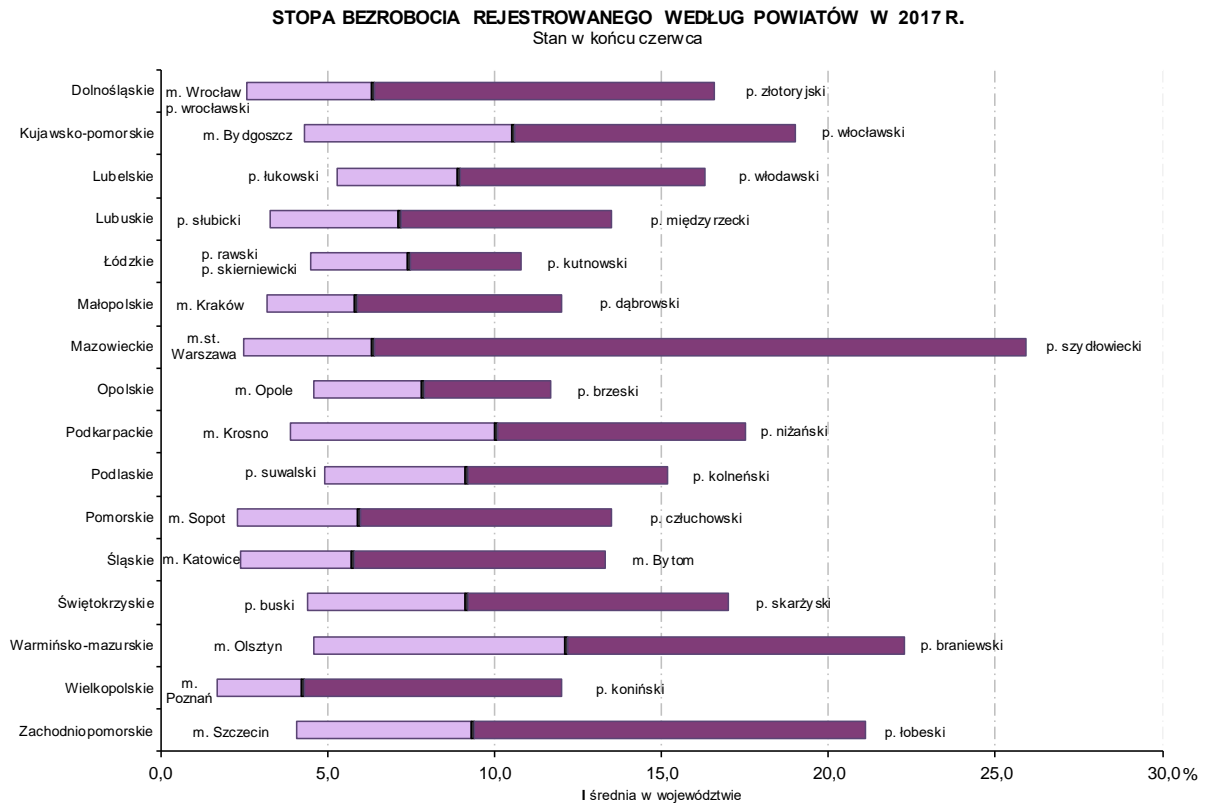
STOPA BEZROBOCIA REJESTROWANEGO W 2017 R.

Stan w końcu czerwca

Analizując stopę bezrobocia na poziomie powiatów w 15 województwach zmniejszeniu uległy różnice pomiędzy skrajnymi wartościami wskaźnika. Najgłębszy spadek zróżnicowania odnotowano w pomorskim (11,2 p. proc., wobec 14,5 p. proc. w czerwcu 2016 r.). W podkarpackim pozostało ono na poziomie roku ubiegłego i wyniosło 13,6 p. proc. Największa dysproporcja wewnątrzwojewódzka utrzymała się w województwie mazowieckim, gdzie w końcu czerwca 2017 r. różnica pomiędzy najwyższą, a najniższą wartością stopy bezrobocia wyniosła 23,4 p. proc. (25,9% w powiecie szydłowieckim i 2,5% w powiecie m.st. Warszawa), wobec 24,9 p. proc. w czerwcu 2016 r. Najmniejszą rozpiętość odnotowano, podobnie jak w latach poprzednich, w województwie łódzkim (6,3 p. proc.),

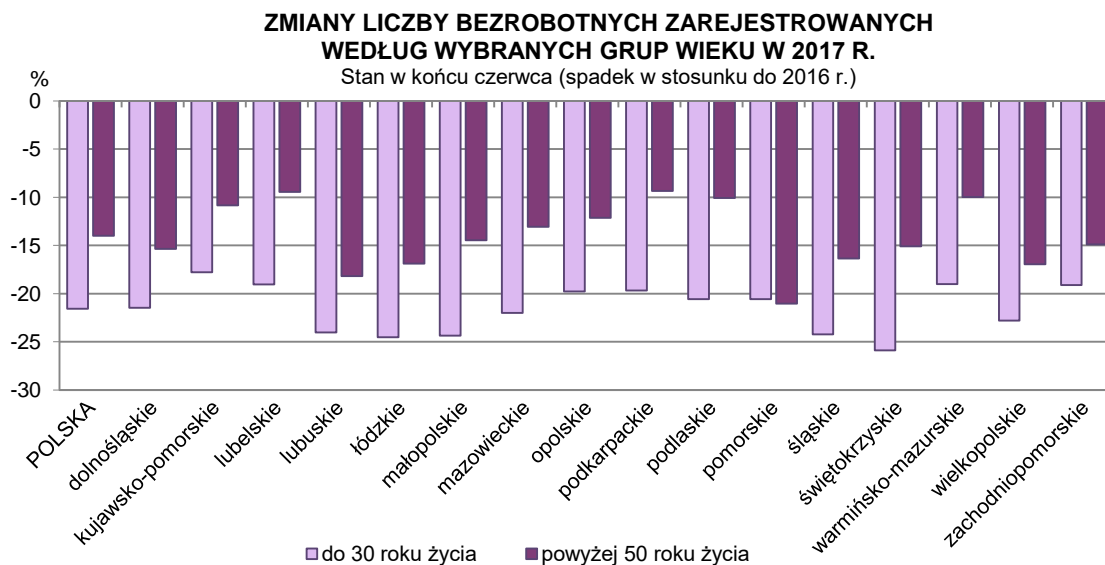
a wyznaczała je stopa bezrobocia w powiatach kutnowskim oraz rawskim i skierniewickim – odpowiednio 10,8% i po 4,5%.

W końcu czerwca 2017 r. wśród bezrobotnych zarejestrowanych było 651,6 tys. osób **długotrwale bezrobotnych**. Udział tej grupy w liczbie bezrobotnych zarejestrowanych zmniejszył się w skali roku o 0,2 p. proc. i wyniósł 56,6%. Największy udział odnotowano w województwach: podkarpackim (62,6%), lubelskim (62,2%) i podlaskim (61,7%), a najmniejszy w: pomorskim (47,9%), wielkopolskim (49,4%) i lubuskim (49,9%).

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych 297,8 tys. osób stanowiły osoby **do 30 roku życia**. Udział tej grupy wyniósł 25,9% (o 1,4 p. proc. mniej niż przed rokiem) i był największy w województwach: lubelskim (30,6%), podkarpackim (28,9%) i małopolskim (28,5%), a najmniejszy w dolnośląskim i łódzkim (po 21,5%) oraz śląskim (22,6%).

W kategorii **osób powyżej 50 roku życia** liczba bezrobotnych wynosiła 336,2 tys. osób, co stanowiło 29,2% ogółu bezrobotnych zarejestrowanych (wzrost o 1,1 p. proc. w skali roku). Największy udział tej kategorii bezrobotnych odnotowano w województwach: dolnośląskim (33,9%), opolskim (33,5%), łódzkim (32,7%) i zachodniopomorskim (32,1%), najmniejszy w lubelskim i podkarpackim (odpowiednio 25,0% i 25,2%).

Liczba bezrobotnych **korzystających ze świadczeń pomocy społecznej** wyniosła 26,2 tys. osób. Najwięcej bezrobotnych pobierało świadczenia w województwie kujawsko-pomorskim (4,4 tys.), śląskim (3,6 tys.) i dolnośląskim (3,5 tys.), najmniej w: lubelskim, lubuskim i zachodniopomorskim (po 0,5 tys.). Udział tej grupy bezrobotnych wynosił 2,3% (wzrost o 0,3 p. proc. w porównaniu z czerwcem 2016 r.) i był największy w województwie kujawsko-pomorskim (5,1%) i dolnośląskim (4,7%), a najmniejszy w: lubelskim (0,6%), zachodniopomorskim (0,8%) i mazowieckim (0,9%).

Liczba osób bezrobotnych **posiadających co najmniej jedno dziecko do 6 roku życia** wyniosła 217,4 tys. Udział tej grupy w liczbie bezrobotnych zarejestrowanych wyniósł 18,9% (wzrost o 2,1 p. proc. w stosunku do analogicznego okresu 2016 r.); największy był w województwach: pomorskim (22,7%), wielkopolskim (21,5%) i kujawsko-pomorskim (21,3%), najmniejszy w: podlaskim (16,2%), mazowieckim (16,4%) i łódzkim (16,6%).

Bezrobotni **posiadający co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 roku życia** stanowili 0,2% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych w kraju. Ich liczba w końcu czerwca 2017 r. wyniosła 2,2 tys. i była o 2,3% mniejsza niż w roku poprzednim. Spadek odnotowano w 12 województwach, najgłębszy w świętokrzyskim (o 23,3%) i zachodniopomorskim (o 22,5%). W województwach: kujawsko-pomorskim, lubelskim, małopolskim i mazowieckim wystąpił wzrost.

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych 73,0 tys. osób stanowiły osoby **niepełnosprawne** (o 15,2% mniej niż w czerwcu 2016 r.). Niepełnosprawni stanowili 6,3% ogółu bezrobotnych w kraju (o 0,1 p. proc. więcej niż przed rokiem). Największy udział tej grupy odnotowano w województwach: lubuskim (9,3%), łódzkim (8,4%), dolnośląskim i wielkopolskim (po 8,2%) oraz pomorskim (8,1%), najmniejszy w: mazowieckim (4,5%) oraz lubelskim, podkarpackim i kujawsko-pomorskim (po 4,7%).

W I półroczu 2017 r. liczba **nowo zarejestrowanych bezrobotnych** wyniosła 934,8 tys. osób i była o 13,7% mniejsza niż przed rokiem (wobec spadku o 3,7% w analogicznym okresie ub. roku). Najliczniejszą grupę nadal stanowiły osoby rejestrujące się po raz kolejny, a ich udział w nowo zarejestrowanych ogółem zmniejszył się w skali roku (o 0,3 p. proc. do 82,9%). Zmniejszył się również odsetek osób długotrwale bezrobotnych, osób dotychczas niepracujących, absolwentów, osób bez kwalifikacji zawodowych, osób zwolnionych z przyczyn dotyczących zakładów pracy oraz osób bezrobotnych zamieszkałych na wsi.

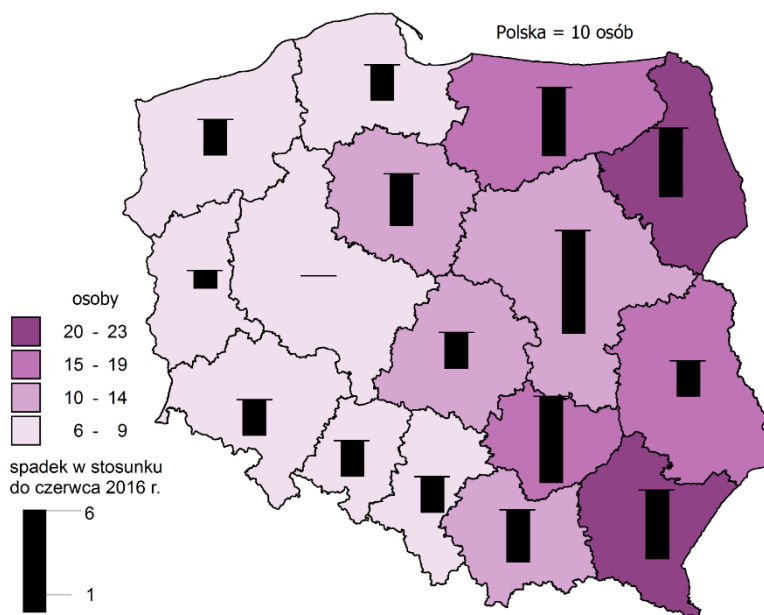
W okresie styczeń-czerwiec br. z ewidencji bezrobotnych **skreślono** 1118,4 tys. osób, tj. o 10,8% mniej niż przed rokiem (wobec spadku o 5,5% w analogicznym okresie ub. roku). Osoby wykreślone z ewidencji z powodu podjęcia pracy stanowiły 47,7% ogółu bezrobotnych wyrejestrowanych (spadek o 1,7 p. proc.).

W końcu czerwca 2017 r. najwyższą **stopę napływu bezrobotnych** odnotowano w województwie warmińsko-mazurskim (1,3%), świętokrzyskim i zachodniopomorskim (po 1,2%), natomiast najniższą w mazowieckim i wielkopolskim (po 0,6%) oraz małopolskim (0,7%); przy średniej dla kraju 0,8%.

W końcu czerwca 2017 r. **na 1 ofertę pracy** przypadało 10 osób bezrobotnych, wobec 12 osób w czerwcu 2016 r. Najkorzystniejsza sytuacja miała miejsce w województwie dolnośląskim, lubuskim, opolskim, pomorskim i śląskim (po 6 osób na 1 ofertę pracy), natomiast najmniej sprzyjająca wystąpiła w podkarpackim (23 osoby na 1 ofertę pracy) i podlaskim (20 osób na 1 ofertę pracy).

LICZBA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH NA 1 OFERTĘ PRACY W 2017 R.

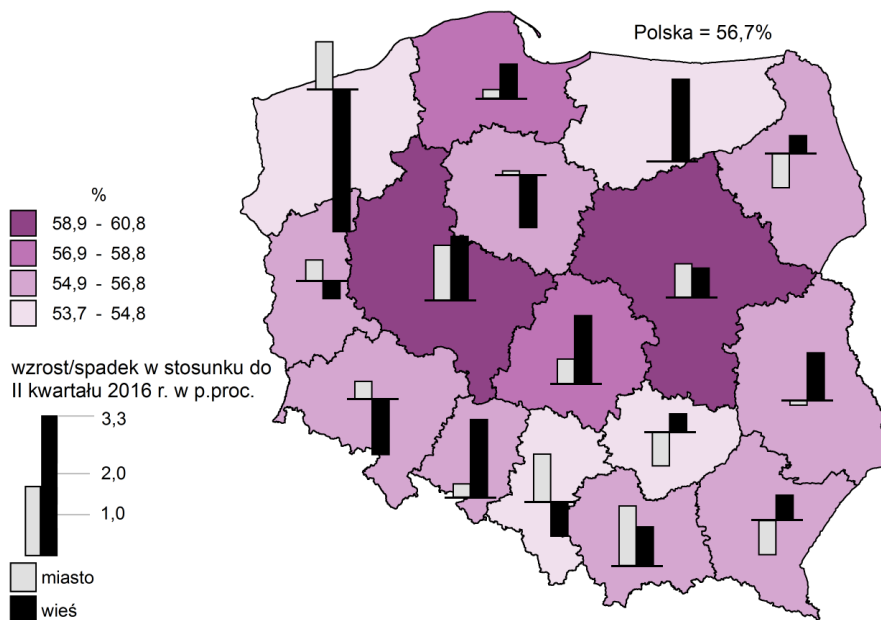
Stan w końcu czerwca

Według wstępnych wyników **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)** w II kwartale 2017 r. zbiorowość aktywnych zawodowo liczyła 17359 tys. osób, tj. o 111 tys. więcej w porównaniu do II kwartału ub. roku. Wzrost liczby osób aktywnych zawodowo odnotowano w 9 województwach – największy w wielkopolskim (o 2,4%) i małopolskim (o 2,1%). Nie uległa zmianie liczba aktywnych zawodowo w województwie lubuski; w pozostałych województwach wystąpił spadek, najgłębszy w podlaskim (o 1,2%) i zachodniopomorskim (o 1,0%).

Współczynnik aktywności zawodowej wyniósł 56,7% i był o 0,5 p. proc. wyższy niż w II kwartale 2016 r. Wzrost odnotowano w 10 województwach, największy w wielkopolskim (o 1,5 p. proc.), małopolskim (o 1,1 p. proc.) oraz łódzkim i opolskim (po 1,0 p. proc.). W województwach podkarpackim i świętokrzyskim współczynnik aktywności pozostał na poziomie analogicznego okresu roku poprzedniego (odpowiednio 56,1% i 54,8%). W pozostałych województwach odnotowano spadek – najgłębszy w kujawsko-pomorskim i zachodniopomorskim o 0,3 p. proc. (odpowiednio do 55,1% i 53,7%). Najwyższą wartość współczynnika odnotowano w województwie mazowieckim (60,8%) i wielkopolskim (60,2%), a najniższą w śląskim i zachodniopomorskim (po 53,7%). W podziale na płeć i miejsce zamieszkania odnotowano wzrost taki sam jak dla wskaźnika ogółem, tj. o 0,5 p. proc. do 65,2% dla mężczyzn i 48,9% dla kobiet oraz 56,7% w mieście i 56,6% na wsi.

WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ W II KWARTALE 2017 R. I JEGO ZMIANY W PODZIALE NA MIASTO-WIEŚ

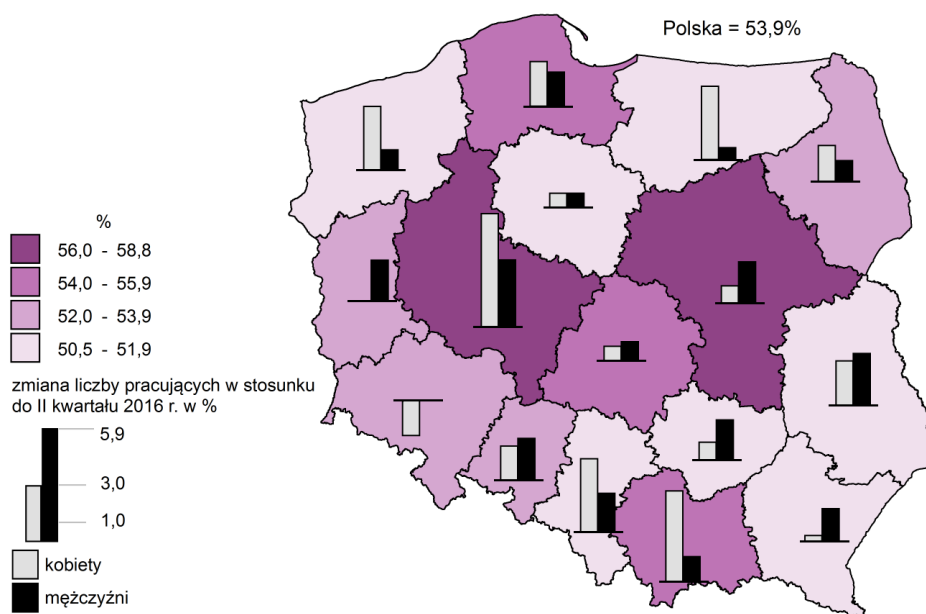

Liczba **pracujących** wyniosła 16496 tys. osób i w skali roku zwiększyła się o 314 tys. tj. o 1,9% (kiedy notowano wzrost o 1,2%). Wzrost wystąpił w 15 województwach, największy

w wielkopolskim (o 4,6%), małopolskim (o 2,9%) i śląskim (o 2,8%); w dolnośląskim odnotowano spadek (o 0,8%). Zwiększyła się zarówno liczba pracujących kobiet (o 158 tys., tj. 2,2%), jak i mężczyzn (o 156 tys., tj. o 1,8%). Wzrost liczby pracujących kobiet wystąpił w 14 województwach, największy w wielkopolskim (o 5,9%), małopolskim (o 4,7%) oraz śląskim i warmińsko-mazurskim (po 3,8%). Liczba pracujących kobiet nie uległa zmianie w województwie lubuskim, a w dolnośląskim spadła (o 1,8%). Kobiety stanowiły 45,1% ogółu pracujących (wzrost 0,1 p. proc.), największy ich udział odnotowano w województwie mazowieckim (47,0%), śląskim (46,6%) i łódzkim (46,0%), najmniejszy w opolskim (42,5%), podkarpackim (43,0%) oraz kujawsko-pomorskim i lubuskim (po 43,9%).

Wskaźnik zatrudnienia w II kwartale 2017 r. wyniósł 53,9% (wzrost o 1,2 p. proc. w stosunku do analogicznego okresu 2016 r.). Najwyższy wskaźnik wystąpił w województwach wielkopolskim (58,8%) i mazowieckim (57,5%), najniższy – w warmińsko-mazurskim (50,5%) i zachodniopomorskim (51,0%). Wzrost wskaźnika wystąpił w 15 województwach, największy w wielkopolskim (o 2,7 p. proc.), lubelskim i śląskim (po 1,6 p. proc.) oraz małopolskim i opolskim (po 1,5 p. proc.). Spadek o 0,2 p. proc. odnotowano w województwie dolnośląskim. Poprawę wskaźnika odnotowano zarówno w mieście (o 1,3 p. proc. do 54,0%), jak i na wsi (o 1,0 p. proc. do 53,7%). W dalszym ciągu utrzymywała się przewaga pracujących mężczyzn nad kobietami (wskaźnik zatrudnienia mężczyzn – 61,9%, kobiet – 46,6%).

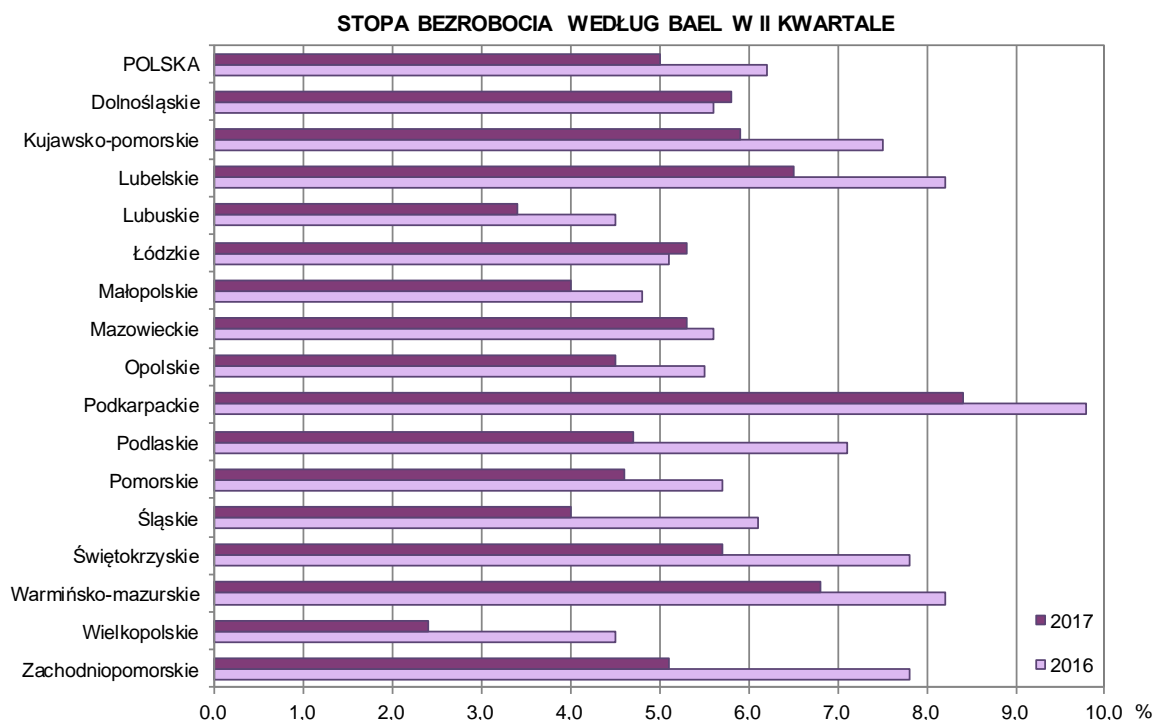
WSKAŹNIK ZATRUDNIENIA I ZMIANA LICZBY PRACUJĄCYCH WEDŁUG PŁCI W II KWARTALE 2017 R.

W II kwartale 2017 r. liczba **bezrobotnych** według BAEL wyniosła 863 tys. osób i w skali roku zmniejszyła się o 203 tys. osób (tj. o 19,0%). Liczba bezrobotnych zmniejszyła

się w 14 województwach – najgłębszy spadek odnotowano w: wielkopolskim (o 45,9%), podlaskim i zachodniopomorskim (po 35,1%) oraz śląskim (o 33,6%), a najmniejszy – w mazowieckim (o 4,1%) i w podkarpackim (o 14,4%). Liczba osób bezrobotnych wzrosła w województwach łódzkim i dolnośląskim (odpowiednio o 5,1% i o 2,7%).

Stopa bezrobocia według BAEL w II kwartale 2017 r. wyniosła średnio 5,0% i była najniższa od początku realizowania badania, tj. od 1992 r. W porównaniu z II kwartałem ub. roku była niższa o 1,2 p. proc. Spadek stopy wystąpił w 14 województwach, najgłębszy odnotowano w zachodniopomorskim (o 2,7 p. proc.), podlaskim (o 2,4 p. proc.) oraz śląskim, świętokrzyskim i wielkopolskim (po 2,1 p. proc.), a najmniejszy w mazowieckim (o 0,3 p. proc.). Wzrost wskaźnika odnotowano w województwach dolnośląskim i łódzkim (po 0,2 p. proc.). Najniższa wartość stopy wystąpiła w województwie wielkopolskim (2,4%), najwyższa w podkarpackim (8,4%).

Stopa bezrobocia **kobiet** wyniosła 4,7% (spadek o 1,3 p. proc. w stosunku do II kwartału 2016 r.). W podziale na województwa ukształtowała się w granicach od 2,9% w wielkopolskim do 10,0% w podkarpackim. W skali roku stopa bezrobocia kobiet spadła w 14 województwach, najgłębiej w zachodniopomorskim (o 4,5 p. proc.), najmniej w mazowieckim (o 0,2 p. proc.). Wzrost odnotowano w województwach dolnośląskim i podkarpackim (odpowiednio o 2,2 p. proc. i 0,2 p. proc.). Stopa bezrobocia **mężczyzn** była wyższa niż wśród kobiet i wyniosła 5,2% (spadek o 1,1 p. proc. w stosunku do analogicznego kwartału ub. roku). Najniższa wartość wskaźnika wystąpiła w województwach wielkopolskim i lubuskim (odpowiednio 1,9% i 3,6%), a najwyższa w podkarpackim i lubelskim (po 7,2%).

W 15 województwach stopa bezrobocia mężczyzn spadła, najgłębiej w podlaskim, świętokrzyskim i podkarpackim (odpowiednio o 3,0 p. proc., o 2,8 p. proc. i o 2,6 p. proc.). Wzrost o 1,2 p. proc. odnotowano w województwie łódzkim.

W II kwartale 2017 r. stopa bezrobocia na **wsł** ukształtowała się na poziomie 5,1% i zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego roku o 1,1 p. proc. Rozpiętość stopy bezrobocia kształtowała się w granicach od 1,9% w województwie wielkopolskim do 8,8% w dolnośląskim. W 12 województwach wystąpił spadek wskaźnika, najgłębszy w zachodniopomorskim (o 5,4 p. proc.) i świętokrzyskim (o 3,7 p. proc.). W pozostałych województwach odnotowano wzrost, największy w dolnośląskim (3,8 p. proc.). Wśród bezrobotnych zamieszkałych w **miastach** stopa bezrobocia wyniosła 4,9% i w ujęciu rocznym zmniejszyła się o 1,3 p. proc. Najniższą wartość wskaźnika odnotowano w miastach województw lubuskiego i wielkopolskiego (po 2,7%), najwyższą – świętokrzyskiego i podkarpackiego (odpowiednio 8,4% i 7,8%). Spadek stopy bezrobocia odnotowano w 14 województwach, najgłębszy w miastach lubelskiego (o 5,1 p. proc.) i podlaskiego (o 3,6 p. proc.). Wzrost wystąpił w województwach łódzkim i świętokrzyskim (po 0,2 p. proc.).

Populacja **biernych zawodowo** zmniejszyła się w skali roku o 1,5% i wyniosła 13254 tys. osób, co stanowiło 43,3% ogółu ludności w wieku powyżej 15 lat. W 13 województwach spadła liczba biernych zawodowo, najgłębiej w wielkopolskim (o 3,5%), opolskim (o 3,2%) i łódzkim (o 2,8%). W województwach podlaskim i zachodniopomorskim nie odnotowano zmiany, a w kujawsko-pomorskim wystąpił wzrost (o 0,3%).

Liczba osób niepracujących przypadająca na 1000 osób pracujących w II kwartale 2017 r. wyniosła 856 osób (przed rokiem 898 osób). Spadek odnotowano w 15 województwach, najgłębszy w wielkopolskim (z 782 do 703 osób) i śląskim (z 1006 do 940 osób). Pogorszenie relacji wystąpiło w województwie dolnośląskim (z 886 do 893 osób). Najkorzystniejsza relacja osób niepracujących do pracujących wystąpiła w województwie wielkopolskim (na 1000 pracujących przypadają tu 703 osoby niepracujące); natomiast najgorsza sytuacja wystąpiła w warmińsko-mazurskim (979 osób niepracujących na 1000 pracujących).

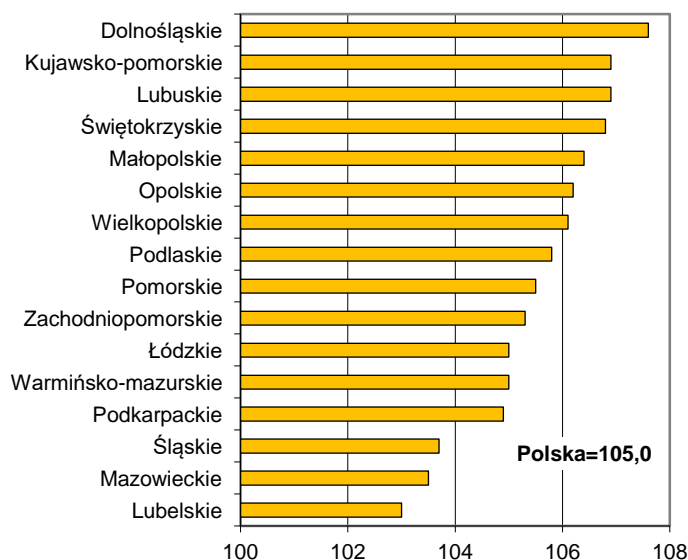
WYNAGRODZENIA

W I półroczu br. przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w sektorze przedsiębiorstw były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrosły wynagrodzenia zarówno w przemyśle, jak i w budownictwie.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw w I półroczu 2017 r. wyniosło 4433,94 zł i było o 5,0% wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem wzrost o 4,0%). Wzrost wynagrodzeń wystąpił we wszystkich województwach, największy w dolnośląskim (o 7,6%), kujawsko-pomorskim i lubuskim (po 6,9%) i świętokrzyskim (o 6,8%), a najmniejszy w lubelskim (o 3,0%), mazowieckim (o 3,5%) i śląskim (o 3,7%).

Najwyższy poziom wynagrodzeń utrzymywał się nadal w województwie mazowieckim, (120,8% średniego wynagrodzenia w Polsce). Wynagrodzenia większe od średniej krajowej odnotowano także w województwach: pomorskim, dolnośląskim i śląskim (odpowiednio 102,6%, 102,1% i 100,1% średniej krajowej). Najniższy poziom wynagrodzeń, podobnie jak w okresach poprzednich wystąpił w województwie warmińsko-mazurskim (o 18,9% mniej niż średnio w kraju). W grupie województw o najniższym wynagrodzeniu znalazły się również: podkarpackie, świętokrzyskie, podlaskie i kujawsko-pomorskie (od 17,3% do 15,3% mniej niż średnia w kraju).

**DYNAMIKA PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO
W SEKTORZE PRZEDSIĘBIORSTW W I PÓŁROCZU 2017 R.**
(I półrocze 2016=100)

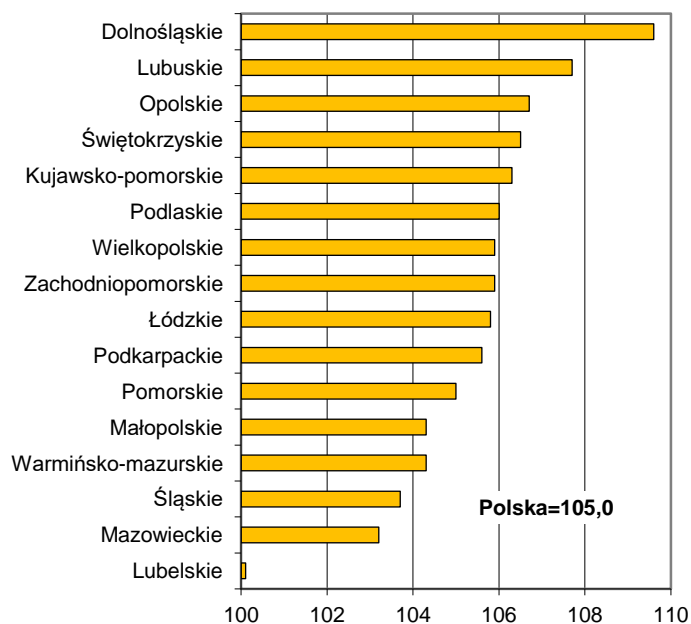
Relacja przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w sektorze przedsiębiorstw do średniej krajowej, w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku poprawiła się w 11 województwach (od 2,4 p. proc. w dolnośląskim do 0,1 p. proc. w łódzkim).

W województwie podkarpackim relacja pozostała na poziomie sprzed roku, a w pozostałych województwach pogorszyła się (o 1,8 p. proc. w mazowieckim, o 1,7 p. proc. w lubelskim, o 1,2 p. proc. w śląskim i o 0,1 p. proc. w warmińsko-mazurskim).

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższym i najniższym przeciętnym miesięcznym wynagrodzeniu w sektorze przedsiębiorstw zmniejszyła się o 1,7 p. proc. i wyniosła 39,7 p. proc.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w przemyśle w I półroczu 2017 r. wyniosło 4459,78 zł i było o 5,0% wyższe niż w I półroczu ub. roku (przed rokiem wzrost o 3,1%). Wzrost odnotowano we wszystkich województwach, największy w dolnośląskim (o 9,6%), lubuskim (o 7,7%) i opolskim (o 6,7%), a najmniejszy w lubelskim (o 0,1%), mazowieckim (o 3,2%) i śląskim (o 3,7%).

**DYNAMIKA PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO
W PRZEMYŚLE W I PÓŁROCZU 2017 R.**
(I półrocze 2016=100)

Wynagrodzenia w przemyśle były wyższe niż średnio w kraju w 4 województwach: mazowieckim (o 13,7%), dolnośląskim (o 11,8%), śląskim (o 8,7%) i pomorskim (o 1,7%). W pozostałych województwach wynagrodzenia kształtowały się poniżej średniej krajowej, najniższe nadal notowano w warmińsko-mazurskim i podlaskim (odpowiednio o 16,5% i o 14,6% mniej niż średnio w kraju).

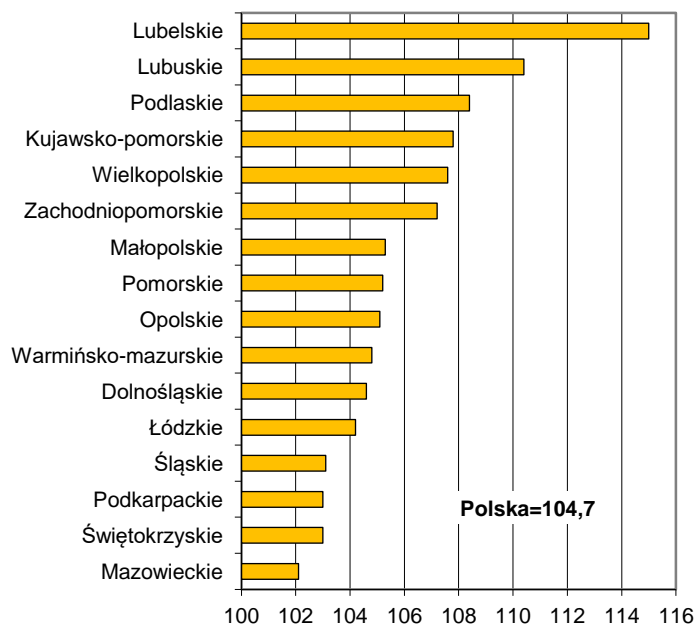
W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku relacja przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń brutto w przemyśle do średniej krajowej poprawiła się w 10 województwach (od 4,7 p. proc. w dolnośląskim do 0,5 p. proc. w podkarpackim). W województwie pomorskim relacja utrzymała się na poziomie analogicznego okresu ub. roku, a w pozostałych województwach pogorszyła się (najbardziej w lubelskim – o 4,6 p. proc.).

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższym i najniższym wynagrodzeniu w przemyśle zmniejszyła się o 1,5 p. proc. i wyniosła 30,2 p. proc.

Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w budownictwie w I półroczu 2017 r. wyniosło 4368,21 zł i było o 4,7% wyższe niż przed rokiem (w I półroczu 2016 r. wzrost o 5,0%). Wzrost wynagrodzeń odnotowano we wszystkich województwach, największy w lubelskim (o 15,0%), lubuskim (o 10,4%) i podlaskim (o 8,4%), najmniejszy w mazowieckim (o 2,1%), podkarpackim i świętokrzyskim (po 3,0%) oraz śląskim (o 3,1%).

DYNAMIKA PRZECIĘTNYCH MIESIĘCZNYCH WYNAGRODZEŃ BRUTTO W BUDOWNICTWIE W I PÓŁROCZU 2017 R.

(I półrocze 2016=100)

Najwyższym poziomem przeciętnych wynagrodzeń w budownictwie nadal charakteryzowało się województwo mazowieckie (o 30,5% wyższym niż średnio w kraju). W kolejnych pod względem wysokości wynagrodzeń województwach dolnośląskim i podlaskim płace były wyższe niż przeciętnie w kraju odpowiednio o 7,3% i o 3,0%. W pozostałych województwach wynagrodzenia były niższe od średniej krajowej, w tym najmniejsze w podkarpackim (o 22,5%) i lubuskim (o 20,8%).

W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku relacja przeciętnych miesięcznych wynagrodzeń w budownictwie do średniej krajowej poprawiła się w 10 województwach, najbardziej w lubelskim (o 7,4 p. proc.), lubuskim (o 4,1 p. proc.) i podlaskim (o 3,5 p. proc.). W pozostałych województwach relacja pogorszyła się (najbardziej w mazowieckim o 3,4 p. proc.).

Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższym i najniższym wynagrodzeniu w budownictwie wyniosła 53,0 p. proc. i w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku zmniejszyła się o 5,8 p. proc.

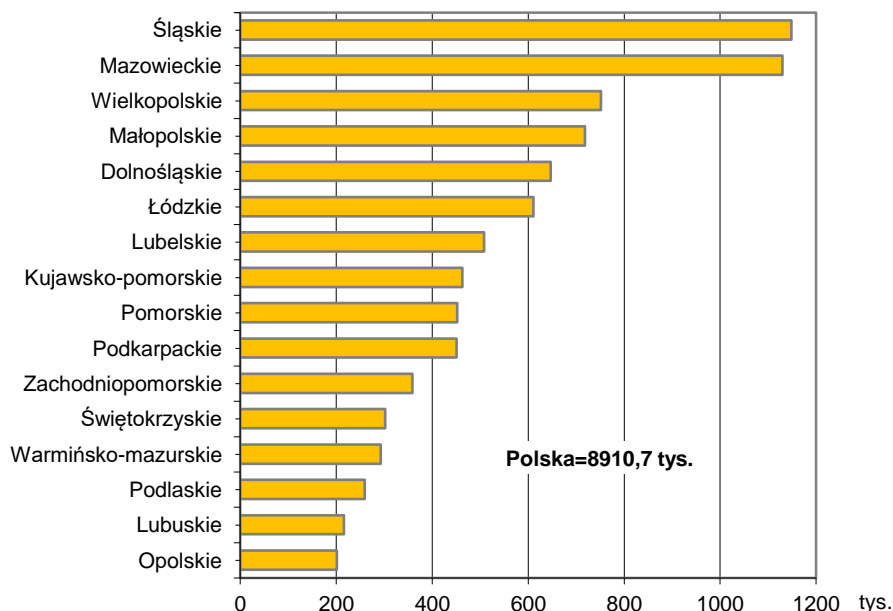
EMERYTURY I RENTY

W I półroczu 2017 r. odnotowano niewielki wzrost przeciętnej liczby emerytów i rencistów, przy wzroście przeciętnej liczby emerytów i rencistów pobierających świadczenia w systemie ubezpieczeń społecznych i spadku liczby osób pobierających świadczenia dla rolników indywidualnych. W skali roku zwiększyła się zarówno przeciętna miesięczna emerytura i renta z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, jak i rolników indywidualnych.

Przeciętna liczba emerytów i rencistów ogółem w I półroczu 2017 r. wyniosła 8910,7 tys. osób i była o 0,1% większa niż przed rokiem. Wzrost liczby emerytów i rencistów obserwowano w 9 województwach – największy w kujawsko-pomorskim i wielkopolskim (po 0,4%). W pozostałych województwach liczba pobierających świadczenia zmniejszyła się, w tym najgłębszy spadek odnotowano w opolskim (0,7%).

Emerytury i renty z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych pobierało 7730,6 tys. osób (o 0,3% więcej niż w I półroczu 2016 r.). Wzrost liczby pobierających świadczenia odnotowano w 13 województwach, w tym największy w podlaskim (o 0,9%), a następnie w lubelskim i lubuskim (po 0,7%). W województwie opolskim liczba pobierających świadczenia zmniejszyła się (o 0,5%), a w małopolskim i śląskim pozostała na poziomie zbliżonym do notowanego w I półroczu 2016 r.

**PRZECIĘTNA LICZBA EMERYTÓW I RENCISTÓW
W I PÓŁROCZU W 2017 R.**

W ujęciu rocznym liczba rolników indywidualnych pobierających emerytury i renty zmniejszyła się o 1,5% do poziomu 1180,1 tys. osób. Spadek obserwowano we wszystkich województwach, w granicach od 3,9% w lubuskim do 0,2% wielkopolskim.

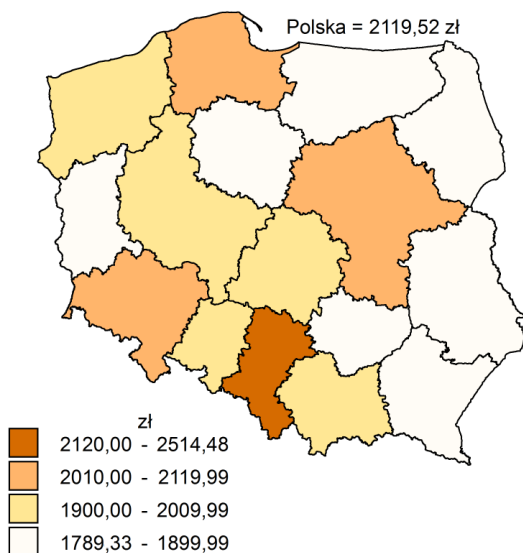
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w I półroczu 2017 r. ukształtowała się na poziomie 2119,52 zł

i była o 1,9% wyższa niż przed rokiem. Wzrost przeciętnej miesięcznej emerytury i renty brutto odnotowano we wszystkich województwach, ale podobnie jak w analogicznym okresie ub. roku, jedynie w śląskim była ona wyższa od średniej krajowej (o 18,6%). W województwie mazowieckim przeciętna emerytura i renta w tym systemie była tylko nieco niższa (o 0,1%) niż przeciętna w kraju. Najniższe przeciętne emerytury i renty wypłacono w podkarpackim (o 15,6% mniej niż średnio w kraju), a następnie w świętokrzyskim, lubelskim, warmińsko-mazurskim i podlaskim (odpowiednio mniejsze o: 15,6%, 12,9%, 12,8%, 12,3% i 12,0%).

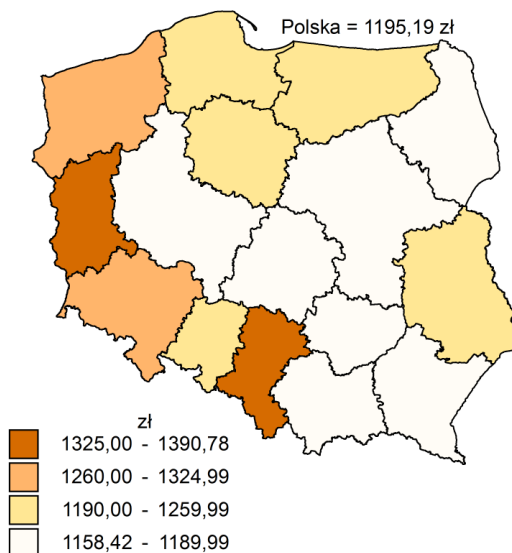
Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższej i najniższej przeciętnej emeryturze i rencie brutto z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych zmniejszyła się i w I półroczu 2017 r. wyniosła 34,2 p. proc. (wobec 34,6 p. proc. przed rokiem).

PRZECIĘTNA MIESIĘCZNA EMERYTURA I RENTA BRUTTO W I PÓŁROCZU 2017 R.

Z POZAROLNICZEGO SYSTEMU UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH

Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych w I półroczu 2017 r. wyniosła 1195,19 zł i w skali roku zwiększyła się o 1,0%. Wzrost obserwowano w 15 województwach, największy w podkarpackim i warmińsko-mazurskim (po 1,5%), a najmniejszy w dolnośląskim (o 0,4%). Spadek świadczeń w tym systemie odnotowano jedynie w województwie śląskim (o 0,2%). W 9 województwach przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto rolników indywidualnych była wyższa niż średnia w kraju, w tym najwyższa, podobnie jak w analogicznym okresie 2016 r., w województwie śląskim (o 16,4%). Najniższe emerytury i renty rolnicze wypłacono w małopolskim i mazowieckim (odpowiednio o 3,1% i o 2,6% mniejsze niż średnio w kraju).

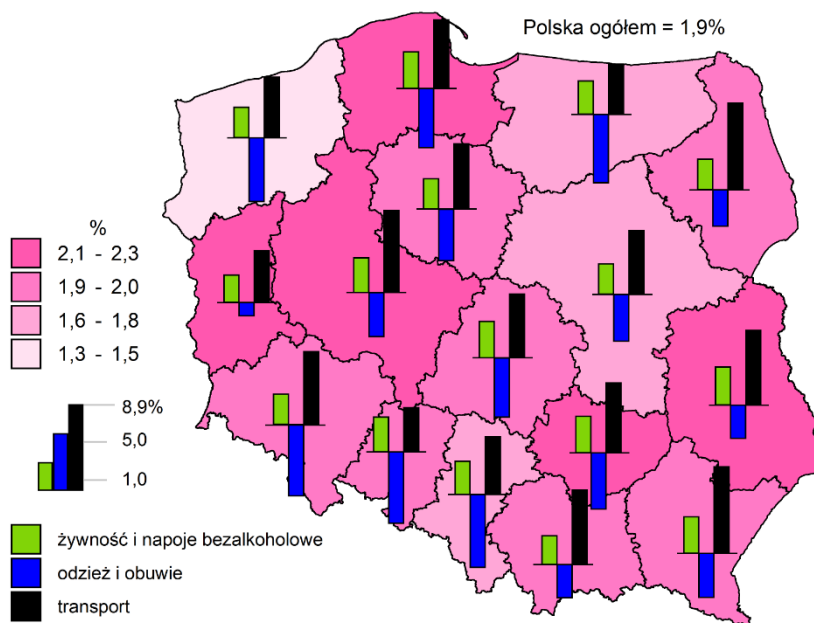
Rozpiętość w relacji do średniej krajowej między województwami o najwyższej i najniższej przeciętnej emeryturze i rencie brutto rolników indywidualnych zmniejszyła się i w I półroczu 2017 r. wyniosła 19,5 p. proc. (wobec 20,8 p. proc. przed rokiem).

CENY

W I półroczu br. **ceny towarów i usług konsumpcyjnych** były wyższe w porównaniu z analogicznym okresem roku poprzedniego, kiedy obserwowano spadek cen. Odnotowano m.in. znaczny wzrost cen towarów i usług związanych z transportem oraz w mniejszej skali żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług związanych z mieszkaniem. Pogłębił się spadek cen odzieży i obuwia.

W I półroczu br. ceny towarów i usług konsumpcyjnych w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku były wyższe o 1,9% (wobec spadku 0,9% odpowiednio przed rokiem). Wzrosły ceny towarów i usług związanych z transportem (o 7,0%), żywności i napojów bezalkoholowych (o 3,4%), towarów i usług związanych z mieszkaniem (o 1,3%), napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych oraz towarów i usług związanych z rekreacją i kulturą (po 1,0%). Więcej niż przed rokiem konsumenci płacili również za towary i usługi związane z edukacją (o 0,9%), a także za towary i usługi związane ze zdrowiem (o 0,7%). Obniżyły się natomiast ceny odzieży i obuwia (o 5,4%).

**ZMIANY CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
W I PÓŁROCZU 2017 R.**
(I półrocze 2016=100)

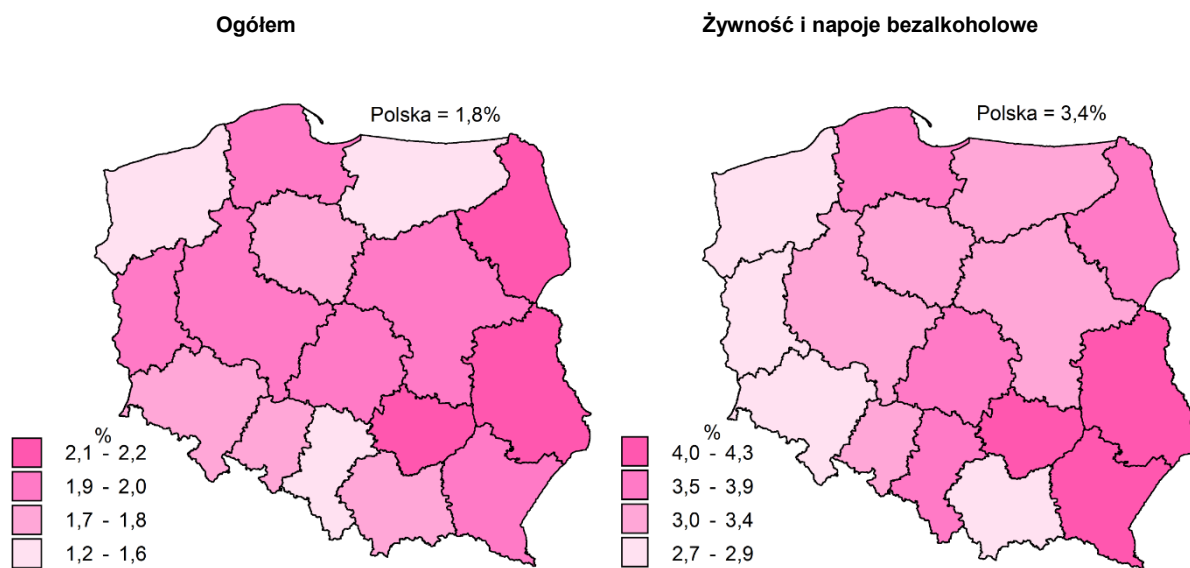

Największy wpływ na poziom wskaźnika cen miały wzrosty cen żywności i napojów bezalkoholowych oraz towarów i usług w zakresie transportu, które podwyższyły wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem odpowiednio o 0,83 p. proc. i 0,59 p. proc. Spadek cen odzieży i obuwia obniżył wskaźnik o 0,31 p. proc.

W porównaniu z I półroczem ub. roku wzrost cen towarów i usług konsumpcyjnych odnotowano we wszystkich województwach w granicach od 1,3% w zachodniopomorskim do 2,3% w świętokrzyskim; w 9 województwach wzrost cen był wyższy niż przeciętnie w kraju.

W II kwartale br. ceny towarów i usług konsumpcyjnych wzrosły w skali roku o 1,8%. Wzrost cen wyższy niż przeciętnie w kraju odnotowano w województwach: świętokrzyskim (2,2%), lubelskim i podlaskim (po 2,1%), lubuskim, łódzkim, pomorskim i wielkopolskim (po 2,0%) oraz mazowieckim i podkarpackim (po 1,9%). Największy wpływ na poziom wskaźnika cen miały wzrosty cen żywności i napojów bezalkoholowych, a także towarów i usług związanych z mieszkaniem oraz w zakresie transportu, które podwyższyły wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem odpowiednio o: 0,83 p. proc., 0,39 p. proc. i 0,36 p. proc. Spadek cen odzieży i obuwia wpłynął na obniżenie tego wskaźnika o 0,31 p. proc.

**ZMIANY CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
w II KWARTALE 2017 R. w porównaniu z II KWARTAŁEM 2016 R.**

W II kwartale br. wzrost **cen żywności i napojów bezalkoholowych** w skali roku wyniósł 3,4%, przy czym żywność podrożała o 3,6%, a napoje bezalkoholowe o 1,1%. W porównaniu z analogicznym okresem ub. roku ceny żywności i napojów bezalkoholowych wzrosły we wszystkich województwach (najbardziej w lubelskim – o 4,3%, najmniej natomiast w lubuskim i małopolskim – po 2,7%). Wzrost cen wyższy niż przeciętnie w kraju obserwowano w 7 województwach.

Więcej niż przed rokiem konsumenci płacili m.in. za oleje i tłuszcze, w tym masło podrożało o 21,8% (najbardziej w województwie podkarpackim – o 28,4%). Wzrost cen cukru w województwach kształtował się od 8,2% w warmińsko-mazurskim do 16,4%

w podkarpackim (wobec 13,5% w kraju). Więcej niż przed rokiem płacono za mięso (średnio o 5,6%). Mięso wieprzowe podrożało o 12,6%, zwłaszcza w województwach: podlaskim (o 16,6%), śląskim (o 15,8%), lubelskim (o 15,0%), warmińsko-mazurskim (o 14,5%) oraz łódzkim (o 14,4%). Ceny wędlin najbardziej wzrosły w województwie opolskim (o 7,6% wobec 5,1% w kraju), natomiast mięso wołowe – w opolskim i warmińsko-mazurskim (wzrost po 6,1% wobec 3,0% w kraju). Wyższe niż przed rokiem ceny mięsa drobiowego notowano w 11 województwach, w tym najbardziej podrożało w województwie pomorskim (o 5,7% wobec 0,5% w kraju). W województwach: warmińsko-mazurskim, małopolskim, podkarpackim i mazowieckim spadek cen mięsa drobiowego był w granicach od 2,3% do 0,7%. W II kwartale br. obserwowano również wzrost cen owoców (5,5%), które najbardziej podrożały w województwach: podkarpackim (o 10,2%), lubelskim (o 8,5%), świętokrzyskim (o 7,8%), małopolskim (o 7,3%) oraz lubuskim (o 7,0%). Wzrosły także ceny artykułów w grupie „mleko, sery, jaja” (przeciętnie o 4,5%). Droższe były jogurty (o 6,0%), zwłaszcza w województwach: lubuskim (o 13,7%), łódzkim (o 9,6%) oraz kujawsko-pomorskim (o 8,7%). Ceny jaj wzrosły w 15 województwach (spadek cen notowano w zachodniopomorskim), najbardziej w podlaskim (o 13,6%), najmniej zaś w małopolskim (o 0,9%). Obserwowano także wyższe ceny śmietany oraz serów i twarogów (wzrost po 4,7%), przy czym podwyżki tych artykułów odnotowano w 15 województwach (w tym najwyższe odpowiednio w pomorskim – o 9,4% oraz opolskim – o 7,3%). Ceny mleka pełnego świeżego wzrosły o 3,3%, najbardziej w województwie mazowieckim (o 6,2%), najmniej w podkarpackim (o 0,4%), przy spadku cen w lubuskim (0,3%). Podrożały także ryby i owoce morza (o 3,9%), a w województwach wzrost cen kształtował się od 2,3% w świętokrzyskim do 5,8% w kujawsko-pomorskim. Więcej niż przed rokiem konsumenci płacili za pieczywo (o 2,2%), zwłaszcza w województwie mazowieckim (o 3,8%). Droższy był ryż (o 1,9%), a także kasze i ziarna zbóż oraz makarony (wzrost po 1,3%). Spadły natomiast ceny warzyw (średnio o 1,7%), najbardziej w województwie podlaskim (o 7,2%); jedynie niewielki wzrost cen notowano w zachodniopomorskim (0,3%).

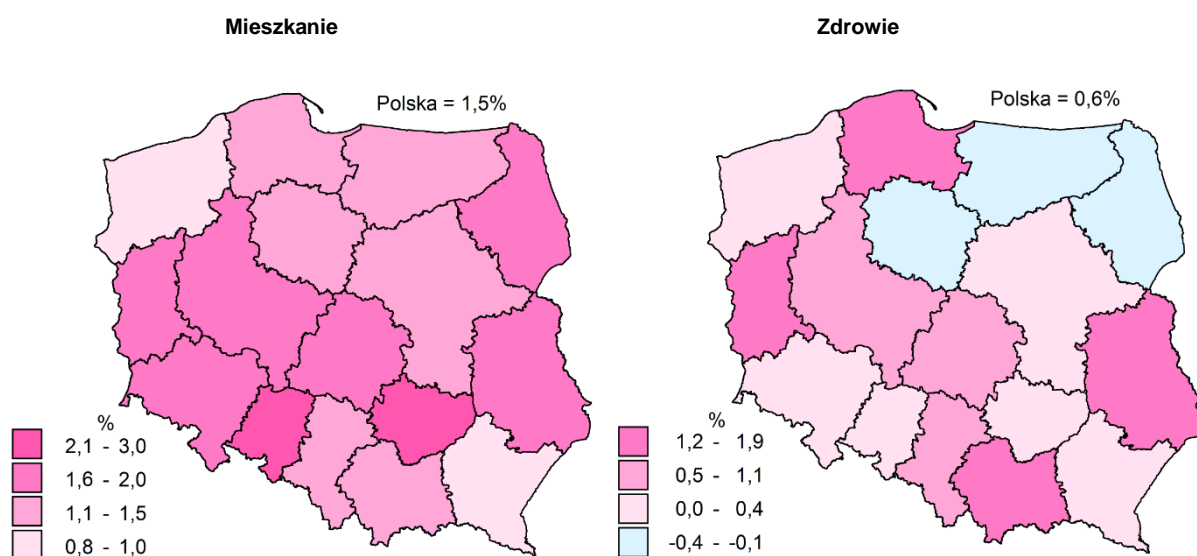
Utrzymał się spadek cen **odzieży i obuwia** i wyniósł odpowiednio 6,0% i 4,1%. Niższe w skali roku ceny odzieży i obuwia odnotowano we wszystkich województwach w granicach od 7,4% w śląskim do 1,4% w lubuskim.

Ceny towarów i usług w zakresie **mieszkania**¹ wzrosły przeciętnie w skali roku o 1,5%. Wzrost cen wyższy niż średnio w kraju odnotowano w województwach: opolskim (3,0%), świętokrzyskim (2,7%), wielkopolskim (2,0%) łódzkim (1,8%), dolnośląskim (1,7%) oraz lubelskim, lubuskim i podlaskim (po 1,6%).

¹ Opłaty obejmują wydatki związane z użytkowaniem mieszkania i nośnikami energii oraz wyposażeniem mieszkania i prowadzeniem gospodarstwa domowego.

Podniesiono opłaty za wywóz śmieci (o 4,4%), zaopatrywanie w wodę (o 2,3%) oraz usługi kanalizacyjne (o 2,0%). Opłaty za wywóz śmieci wzrosły w 14 województwach, w tym najbardziej w wielkopolskim (o 9,0%); w podkarpackim obserwowano spadek cen, natomiast w opolskim pozostały na poziomie sprzed roku. Opłaty za zaopatrywanie w wodę oraz za usługi kanalizacyjne najbardziej podrożały w województwie opolskim (odpowiednio o 7,4% i o 8,8%). Wyższe niż przed rokiem były również ceny nośników energii, w tym energia elektryczna była droższa o 2,7%. W województwach wzrost cen energii elektrycznej kształtował się od 2,0% w małopolskim do 3,4% w śląskim. Spadły natomiast ceny energii ciepłej (o 0,8%) oraz gazu (o 0,7%). Niższe niż przed rokiem ceny energii ciepłej obserwowano w 12 województwach, w tym najgłębszy ich spadek odnotowano w pomorskim (2,2%); w województwach: świętokrzyskim, śląskim, małopolskim i opolskim ceny wzrosły. Gaz natomiast był tańszy w 10 województwach, zwłaszcza w małopolskim (o 2,5%); podrożał w województwach: świętokrzyskim (o 4,9%), łódzkim (o 4,5%), lubelskim (o 3,5%), lubuskim (o 1,7%), podlaskim (o 1,1%) oraz wielkopolskim (o 0,4%). Wzrost cen obserwowano w zakresie wyposażenia mieszkania i prowadzenia gospodarstwa domowego (średnio 0,4%).

**ZMIANY CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH
w II KWARTALE 2017 R. w porównaniu z II KWARTAŁEM 2016 R.**

Artykuły i usługi związane ze **zdrowiem** były droższe niż przed rokiem średnio o 0,6%. Opłaty związane ze zdrowiem wzrosły w 12 województwach, w tym najbardziej w małopolskim (o 1,9%). W województwach: warmińsko-mazurskim, podlaskim i kujawsko-pomorskim obserwowano spadek cen (odpowiednio o: 0,4%, 0,2% i 0,1%); natomiast w podkarpackim pozostały na poziomie sprzed roku.

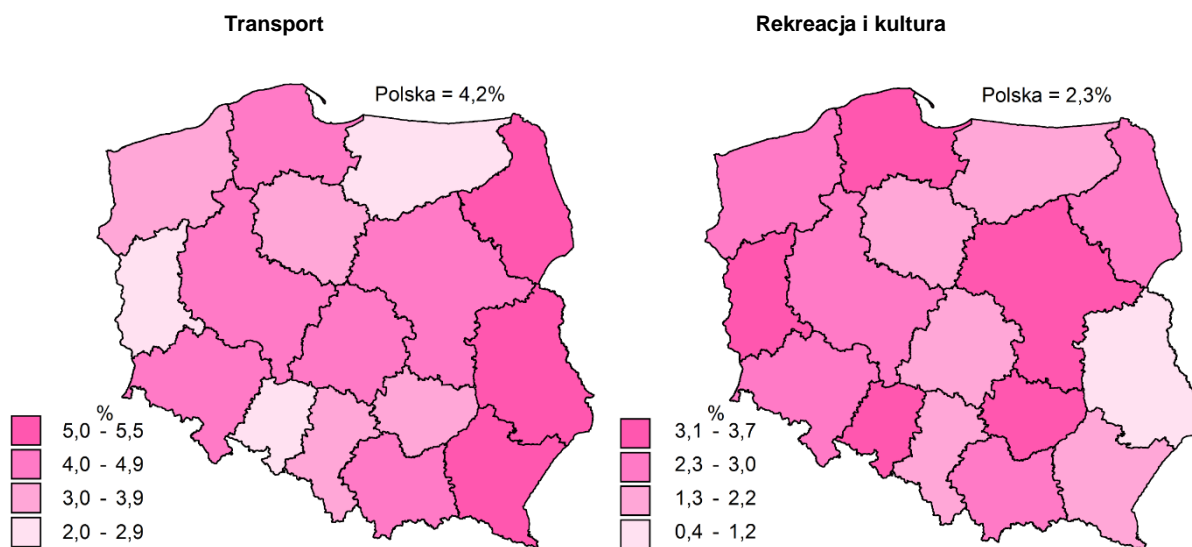
Podniesiono opłaty za usługi lekarskie (o 3,8%), stomatologiczne (o 3,4%), szpitalne (o 1,8%) i sanatoryjne (o 1,5%). Usługi lekarskie najbardziej podrożały w województwie lubuskim (o 8,5%), a stomatologiczne w lubelskim (o 6,6%). Opłaty za usługi szpitalne były

wyższe niż przed rokiem w 14 województwach, wzrosły zwłaszcza w warmińsko-mazurskim (o 7,6%), natomiast w lubuskim i opolskim notowano ich spadek. Obniżono ceny wyrobów farmaceutycznych (średnio o 1,2%), a spadek cen głębszy niż przeciętnie obserwowano w 9 województwach. W województwie małopolskim ceny wyrobów farmaceutycznych nieznacznie wzrosły (o 0,1%), natomiast w lubuskim nie zmieniły się w skali roku.

W II kwartale br. ceny towarów i usług w zakresie **transportu** wzrosły w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku o 4,2%. Wzrost cen dotyczył wszystkich województw (od 2,0% w opolskim do 5,5% w podlaskim), w tym w 9 był wyższy niż średnio w kraju.

Odnotowano znaczny wzrost cen paliw i smarów do prywatnych środków transportu (średnio o 7,2%). Gaz ciekły podrożał o 27,6%, zwłaszcza w województwach: dolnośląskim (o 30,2%), lubelskim (o 29,8%) oraz łódzkim i wielkopolskim (po 28,6%). Wyższe ceny oleju napędowego kształtowały się od 6,5% w lubuskim do 9,1% w mazowieckim (wobec 7,9% w kraju). Droższa była również benzyna (średnio o 4,3%), przy czym w 6 województwach ceny wzrosły w stopniu wyższy niż przeciętnie w kraju (najbardziej w mazowieckim o 5,3%). Więcej niż przed rokiem konsumenci płacili za usługi transportowe (o 5,1%), zwłaszcza w województwie pomorskim (o 9,1%). Tańsze były natomiast samochody osobowe (średnio o 4,0%), podrożały jedynie w województwie podlaskim.

ZMIANY CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH w II KWARTALE 2017 R. w porównaniu z II KWARTAŁEM 2016 R.

Ceny w zakresie **rekreacji i kultury** były wyższe niż w II kwartale ub. roku średnio o 2,3%. W województwach wzrost cen kształtował się od 0,4% w lubelskim do 3,7% w mazowieckim.

Wzrosły opłaty za usługi w zakresie turystyki zorganizowanej (średnio o 4,9%), szczególnie w województwach: świętokrzyskim (o 8,7%), mazowieckim (o 8,3%) i lubuskim (o 7,8%). Gazety i czasopisma podrożały o 4,6%, najbardziej w województwie małopolskim

(o 5,9%), najmniej w lubelskim (o 3,6%). Więcej niż przed rokiem należało zapłacić także za bilety do kin, teatrów i na koncerty (średnio o 2,4%). W województwach wzrost cen biletów kształtował się od 0,3% w podlaskim do 6,4% w kujawsko-pomorskim, przy czym w łódzkim oraz opolskim obserwowano spadek cen. Niższe były natomiast ceny książek (o 2,9%), najgłębszy spadek cen notowano w województwie kujawsko-pomorskim (o 7,0%). Książki podróżowały jedynie w województwie mazowieckim. Potaniał również sprzęt audiowizualny, fotograficzny i informatyczny (o 2,1%), przy czym spadek cen dotyczył 15 województw (w świętokrzyskim ceny nie zmieniły się w skali roku).

Opłaty w zakresie **edukacji** wzrosły w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku średnio o 0,9%. Największe podwyżki notowano w województwie lubelskim (o 3,0%). Jedynie w województwie małopolskim obserwowano spadek cen (o 0,6%).

W ujęciu kwartał do kwartału ceny towarów i usług konsumpcyjnych ogółem wzrosły we wszystkich województwach (średnio o 0,3%), w tym w stopniu wyższym niż przeciętnie w: kujawsko-pomorskim, mazowieckim, pomorskim oraz świętokrzyskim (po 0,4%). W II kwartale br. w porównaniu z poprzednim kwartałem obserwowano m.in. wyższe ceny odzieży i obuwia (o 3,0%), żywności i napojów bezalkoholowych (o 0,6%) oraz towarów i usług w zakresie rekreacji i kultury (o 0,3%). Niższe natomiast notowano ceny w zakresie transportu; w województwie podkarpackim spadek cen był najgłębszy (3,2% wobec 2,1% średnio w kraju).

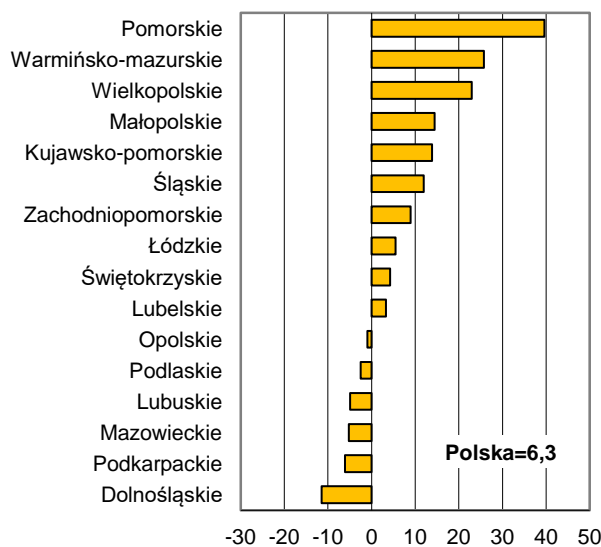
BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE

W I półroczu 2017 r. oddano do użytkowania więcej mieszkań niż przed rokiem. Wzrost odnotowano w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem oraz indywidualnym. Zmniejszyła się natomiast liczba oddanych mieszkań w budownictwie spółdzielczym.

W I półroczu br. **oddano do użytkowania** 78,4 tys. mieszkań, tj. o 6,3% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku (przed rokiem wzrost o 15,3%). Wzrost wystąpił w 10 województwach, największy w pomorskim (39,6%), a wysoki również w warmińsko-mazurskim (25,8%) i wielkopolskim (23,0%). Najmniejszy wzrost odnotowano w województwie lubelskim (3,3%) i świętokrzyskim (4,3%). W województwach: dolnośląskim, podkarpackim, mazowieckim, lubuskim, podlaskim i opolskim odnotowano spadek (odpowiednio o 11,4%, 6,1%, 5,2%, 4,9%, 2,5%, 0,9%). Najwięcej mieszkań oddano do użytkowania w województwach: mazowieckim, małopolskim, wielkopolskim i dolnośląskim, co stanowiło łącznie ponad połowę ogółu mieszkań w kraju.

ZMIANA LICZBY MIESZKAŃ ODDANYCH DO UŻYTKOWANIA W I PÓŁROCZU 2017 R.

(wzrost/spadek w skali roku w %)

Na wzrost liczby mieszkań oddanych do użytkowania wpłynął wzrost mieszkań oddanych w budownictwie przeznaczonym na sprzedaż lub wynajem (o 7,9% do 37,5 tys.) oraz mieszkań indywidualnych (o 6,6% do 39,4 tys.). Mniej mieszkań niż przed rokiem (o 21,0%) oddano w budownictwie spółdzielczym (803 wobec 1016).

W porównaniu z I półroczem ub. roku w ogólnej liczbie mieszkań oddanych do użytkowania zwiększył się udział budownictwa przeznaczonego na sprzedaż lub wynajem (z 47,2% do 47,9%) oraz budownictwa indywidualnego (z 50,2% do 50,3%). Zmniejszył się natomiast udział budownictwa spółdzielczego (z 1,4% do 1,0%).

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania oddanego do użytkowania wyniosła 96,2 m² (przed rokiem 97,3 m²). Największe mieszkania budowano w województwach: opolskim (121,1 m²), łódzkim (120,1 m²), podkarpackim i świętokrzyskim (po 117,0 m²), a najmniejsze w zachodniopomorskim (84,1 m²), dolnośląskim (85,3 m²) i warmińsko-mazurskim (85,6 m²). W budownictwie spółdzielczym średnia powierzchnia mieszkania wyniosła 54,6 m², a w budownictwie indywidualnym – 133,3 m².

W I półroczu 2017 r. **wydano pozwolenia na budowę** 127,3 tys. mieszkań, tj. o 34,5% więcej niż w I półroczu 2016 r. Wzrost odnotowano w 13 województwach, największy w: warmińsko-mazurskim, zachodniopomorskim, małopolskim i lubuskim, a najmniejszy w: wielkopolskim, podkarpackim, i śląskim. Spadek liczby pozwoleń na budowę wystąpił w województwach: opolskim, świętokrzyskim i lubelskim. W I półroczu br. wystąpił wzrost pozwoleń wydanych inwestorom indywidualnym. W budownictwie realizowanym przez inwestorów indywidualnych wydano pozwolenia na budowę 53,6 tys. mieszkań, tj. o 21,4% więcej. Wzrost zanotowano w 15 województwach, największy w dolnośląskim, a najmniejszy w lubelskim. W województwie opolskim wystąpił spadek (o 23,8%) liczby pozwoleń na budowę wydanych inwestorom indywidualnym.

PRODUKCJA PRZEMYSŁU I BUDOWNICTWA

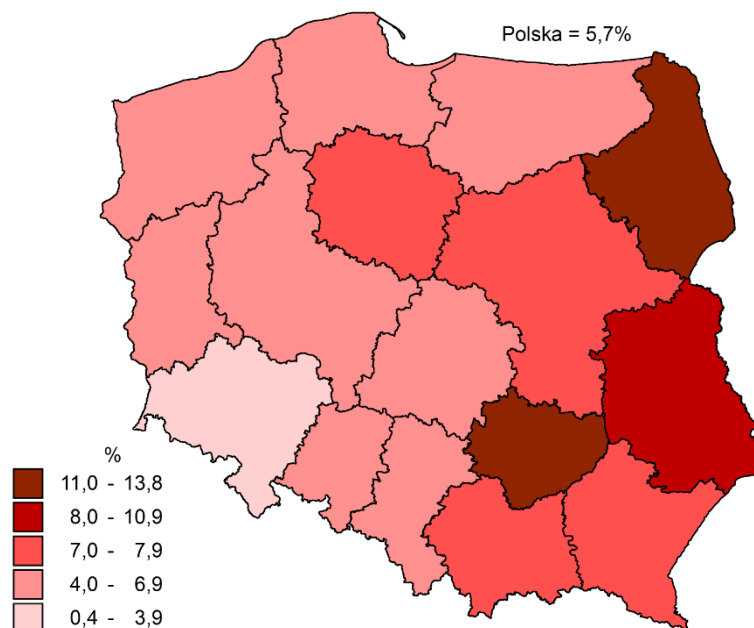
Produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) w I półroczu 2017 r. była o 5,7% wyższa niż w analogicznym okresie 2016 r. (przed rokiem odnotowano wzrost o 4,4%).

W I półroczu 2017 r. **produkcja sprzedana budownictwa** (w cenach bieżących) była w skali roku wyższa o 8,3% (wobec spadku o 4,0% w analogicznym okresie 2016 r.).

Produkcja sprzedana przemysłu (w cenach stałych) w I półroczu 2017 r. była o 5,7% wyższa niż w analogicznym okresie 2016 r. (przed rokiem wzrost o 4,4%). Wzrost produkcji wystąpił we wszystkich województwach, w 13 był większy niż średnio w kraju, w tym największy w świętokrzyskim (13,8%), a następnie w podlaskim (12,2%) i w lubelskim (9,6%). Najmniej produkcja sprzedana przemysłu zwiększyła się w województwie dolnośląskim (o 0,4%).

DYNAMIKA PRODUKCJI SPRZEDANEJ PRZEMYSŁU W I PÓŁROCZU 2017 R.

(ceny stałe; I półrocze 2016=100)

Wzrostowi produkcji sprzedanej przemysłu towarzyszył wzrost przeciętnego zatrudnienia w przemyśle (średnio w kraju o 3,1%) obserwowany również we wszystkich województwach. Największy wzrost zatrudnienia w przemyśle wystąpił w województwie świętokrzyskim (o 9,3%), w którym odnotowano również największy wzrost produkcji sprzedanej przemysłu.

Wartość **produkcji sprzedanej budownictwa** (w cenach bieżących) w I półroczu 2017 r. była o 8,3% wyższa w porównaniu z analogicznym okresem ub. roku (w I półroczu 2016 r. spadek o 4,0%). Wzrost odnotowano w 13 województwach, największy w podlaskim

(o 34,0%, wobec spadku o 8,6% przed rokiem), śląskim, i zachodniopomorskim (po 26,9%, wobec spadku o 4,3% i o 28,7% przed rokiem), najmniejszy w łódzkim (o 0,1%, przed rokiem spadek o 6,9%). W województwach: lubuskim, dolnośląskim i świętokrzyskim wystąpił spadek odpowiednio o: 9,1%, 3,3% i 2,0%.

Wzrostowi produkcji sprzedanej budownictwa towarzyszył spadek przeciętnego zatrudnienia w budownictwie (przeciętnie o 0,3%), notowany w 9 województwach. Najgłębszy spadek wystąpił w województwie świętokrzyskim (o 7,7%), w którym odnotowano również spadek produkcji sprzedanej budownictwa. Największy wzrost przeciętnego zatrudnienia w budownictwie wystąpił w województwie podlaskim (o 12,6%), w którym wzrost produkcji był największy w Polsce.

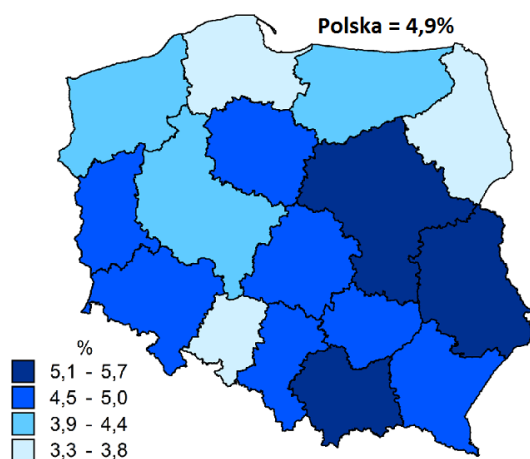
Blisko połowę produkcji sprzedanej przemysłu (48,6%) oraz ponad połowę budownictwa (56,0%) nadal realizowały przedsiębiorstwa mające siedzibę w 3 województwach: mazowieckim, śląskim i wielkopolskim.

WYNIKI FINANSOWE PRZEDSIĘBIORSTW

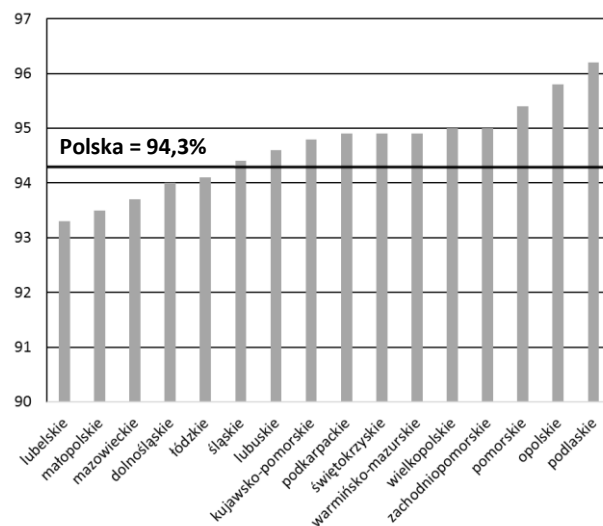
W I półroczu 2017 r. **wyniki finansowe** badanych przedsiębiorstw niefinansowych były korzystniejsze od notowanych w analogicznym okresie poprzedniego roku. Podstawowe wskaźniki ekonomiczno-finansowe ukształtowały się na poziomie podobnym do notowanego przed rokiem.

Zarówno wzrost przychodów z całokształtu działalności, jak i wzrost kosztów ich uzyskania wyniósł 9,7%, co spowodowało utrzymanie się wskaźnika poziomu kosztów na poziomie I półrocza 2016 r. (94,3%). W skali roku nie zmienił się również wskaźnik rentowności obrotu brutto (5,7%) oraz netto (4,9%). Nieznacznie zmniejszył się wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów z 5,0% do 4,8%. Wynik finansowy netto zwiększył się o 8,8% (wzrost zysku netto o 4,6%, spadek straty netto o 14,9%), przy wzroście o 24,8% kwoty obciążeń wyniku finansowego brutto. Zmniejszył się udział jednostek rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów (o 2,0 p. proc. do 73,6%), zwiększył się natomiast ich udział w przychodach z całokształtu działalności gospodarczej (o 0,5 p. proc. do 82,8%).

**WSKAŹNIK RENTOWNOŚCI OBROTU NETTO
W BADANYCH PRZEDSIĘBIORSTWACH
NIEFINANSOWYCH W I PÓŁROCZU 2017 R.**

WSKAŹNIK POZIOMU KOSZTÓW W I PÓŁROCZU 2017 R.

Polepszenie wskaźnika poziomu kosztów odnotowano w 4 województwach, było to wynikiem szybszego wzrostu **przychodów z całokształtu działalności** niż **kosztów ich uzyskania**. W pozostałych województwach wskaźnik poziomu kosztów pogorszył się – najbardziej w województwie lubuskim i wielkopolskim.

Wynik finansowy brutto badanych przedsiębiorstw zwiększył się o 11,0% w skali roku do 78752,9 mln zł (zysk brutto 90055,1 mln zł, strata brutto 11302,2 mln zł). **Obciążenia wyniku finansowego brutto** zwiększyły się o 2345,9 mln zł do poziomu 11800,9 mln zł.

Wynik finansowy netto ukształtował się na poziomie 66952,1 mln zł (zysk netto 78231,0 mln zł, strata netto 11278,9 mln zł), wobec 61522,4 mln zł w I półroczu 2016 r. Polepszenie wyniku finansowego brutto odnotowano w 10 województwach, a netto – w 9, w tym w 2 województwach wzrost wyniku finansowego netto był większy niż wyniku finansowego brutto. W województwie małopolskim nieznacznie pogorszył się wynik finansowy netto przy równoczesnej, nieznacznej poprawie wyniku finansowego brutto. W pozostałych województwach: kujawsko-pomorskim, lubuskim, łódzkim, świętokrzyskim, wielkopolskim i zachodniopomorskim wyniki finansowe brutto i netto były gorsze w porównaniu z I półroczem 2016 r.

Wskaźnik rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów zmniejszył się w skali roku z 5,0% do 4,8%. Polepszenie wskaźnika zaobserwowano w 3 województwach, a największy wzrost wystąpił w śląskim (z 4,0% do 5,2%). W województwie mazowieckim wskaźnik pozostał na poziomie sprzed roku (4,6%), a w pozostałych województwach nastąpiło osłabienie wskaźnika, w tym najgłębsze w przedsiębiorstwach województwa lubuskiego (z 7,3% do 5,0%). Rozpiętość wskaźnika rentowności ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wyniosła 3,7 p. proc.

W badanych podmiotach **wskaźniki rentowności obrotu brutto**, jak i **netto** nie zmieniły się w skali roku i wyniosły odpowiednio 5,7% i 4,9%. Rozpiętość wskaźnika rentowności obrotu brutto wyniosła 2,9 p. proc. (od 3,8% w podlaskim do 6,7% w lubelskim) i była mniejsza niż przed rokiem (3,0 p. proc.). Rozpiętość wskaźnika rentowności obrotu netto wyniosła 2,4 p. proc. (wobec 2,7 p. proc. przed rokiem) i wyznaczona jest przez województwo podlaskie (3,3%) oraz małopolskie (5,7%).

Udział liczby przedsiębiorstw rentownych w ogólnej liczbie badanych podmiotów oraz udział ich przychodów w przychodach z całokształtu działalności w I półroczu 2017 r. kształtował się następująco:

WOJEWÓDZTWA	Udział jednostek rentownych w %		WOJEWÓDZTWA	Udział jednostek rentownych w %	
	w liczbie jednostek ogółem	w przychodach z całokształtu działalności		w liczbie jednostek ogółem	w przychodach z całokształtu działalności
POLSKA	73,6	82,8			
Podkarpackie	75,6	89,8	Lubuskie	70,5	83,7
Podlaskie	76,6	89,6	Łódzkie	73,7	83,2
Warmińsko-mazurskie	72,6	89,0	Śląskie	74,6	81,0
Pomorskie	72,5	88,9	Dolnośląskie	71,7	80,7
Wielkopolskie	77,8	86,6	Mazowieckie	71,2	80,6
Lubelskie	69,0	85,1	Kujawsko-pomorskie	74,2	80,4
Świętokrzyskie	75,2	84,3	Małopolskie	76,4	80,0
Zachodniopomorskie	71,0	83,9	Opolskie	70,5	79,3

Udział podmiotów rentownych w przychodach z całokształtu działalności zwiększył się w skali roku z 82,3% do 82,8%; największy wzrost wystąpił w województwie podkarpackim. Zmniejszył się natomiast ich udział w ogólnej liczbie badanych podmiotów gospodarczych z 75,6% do 73,6% (w najgłębszym stopniu w województwie opolskim).

Udział podmiotów rentownych w przychodach z całokształtu działalności zmniejszył się w skali roku z 83,6% do 82,3%; największy spadek wystąpił w województwie dolnośląskim. Zwiększył się natomiast ich udział w ogólnej liczbie badanych podmiotów gospodarczych z 75,2% do 75,6% (w największym stopniu w województwie świętokrzyskim).

NAKŁADY INWESTYCYJNE

W I półroczu 2017 r. badane przedsiębiorstwa niefinansowe poniosły mniejsze **nakłady inwestycyjne** niż przed rokiem; spadek nakładów był wolniejszy niż w okresie styczeń-czerwiec ub. roku. Obniżyły się nakłady na budynki i budowle, przy wzroście nakładów na zakupy. Liczba nowo rozpoczętych inwestycji i ich wartość kosztorysowa były wyższe niż przed rokiem.

Nakłady inwestycyjne ogółem badanych przedsiębiorstw wyniosły² 49,2 mld zł i były (w cenach stałych) o 1,1% niższe niż przed rokiem (kiedy notowano spadek o 7,1%). Nakłady na budynki i budowle zmniejszyły się o 9,1%, natomiast na zakupy³ wzrosły o 3,4%. Udział zakupów w nakładach ogółem zwiększył się do 67,3% z 63,7% przed rokiem. Nakłady realizowało 78,9% badanych podmiotów, wobec 79,2% w analogicznym okresie 2016 roku.

W 7 województwach odnotowano wyższy niż średnio w kraju udział zakupów w nakładach ogółem. W województwie mazowieckim był równy notowanemu w kraju. Natomiast niższy udział zakupów w nakładach ogółem wykazały jednostki w województwach: śląskim, opolskim, wielkopolskim, małopolskim, pomorskim, zachodniopomorskim, łódzkim i lubelskim.

Uszeregowanie województw pod względem dynamiki zrealizowanych nakładów w okresie styczeń-czerwiec 2016 r. i 2017 r. przedstawiało się następująco:

2016		2017	
analogiczny okres roku poprzedniego = 100 (ceny bieżące)			
POLSKA POLAND	95,5	POLSKA POLAND	99,7
Lubuskie	123,5	Kujawsko-pomorskie	148,6
Łódzkie	112,9	Podlaskie	143,4
Podkarpackie	111,7	Świętokrzyskie	119,3
Dolnośląskie	111,2	Zachodniopomorskie	111,1
Warmińsko-mazurskie	106,0	Lubelskie	109,5
Śląskie	103,0	Pomorskie	107,2
Pomorskie	98,1	Opolskie	106,9
Wielkopolskie	93,7	Podkarpackie	102,9
Małopolskie	92,2	Mazowieckie	101,3
Opolskie	91,3	Małopolskie	99,9
Mazowieckie	87,4	Śląskie	98,2
Lubelskie	84,5	Dolnośląskie	97,6
Zachodniopomorskie	81,7	Warmińsko-mazurskie	95,7
Podlaskie	79,7	Wielkopolskie	91,2
Kujawsko-pomorskie	79,0	Lubuskie	89,8
Świętokrzyskie	62,6	Łódzkie	79,8

²Dane dotyczą podmiotów gospodarczych prowadzących księgi rachunkowe, w których liczba pracujących wynosi 50 i więcej osób. Dane nie obejmują rolnictwa, leśnictwa, łowiectwa i rybactwa, działalności finansowej i ubezpieczeniowej oraz szkół wyższych.

³ Maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transportu.

Największy udział w zrealizowanych nakładach w I półroczu 2017 roku miały jednostki z województw: mazowieckiego, dolnośląskiego, śląskiego i wielkopolskiego – łącznie 63,0% (przed rokiem 63,8%). W kolejnych województwach: łódzkim, małopolskim, pomorskim, kujawsko-pomorskim, lubelskim, podkarpackim i zachodniopomorskim zrealizowano 30,7% nakładów (przed rokiem 30,4%). Na pozostałe województwa przypadało 6,3% (wobec 5,8% przed rokiem).

W strukturze nakładów na nowe środki trwałe największy udział miały nakłady jednostek przetwórstwa przemysłowego – 41,5% (w analogicznym okresie 2016 roku – 39,1%). Jednostki mające siedzibę na terenie województw: mazowieckiego, śląskiego, wielkopolskiego, dolnośląskiego, małopolskiego, pomorskiego i łódzkiego realizowały 73,9% nakładów związanych z przetwórstwem przemysłowym.

W okresie sześciu miesięcy 2017 r. **rozpoczęto** 107,3 tys. **inwestycji**, tj. o 1,0% więcej niż przed rokiem (wobec wzrostu o 12,1% w analogicznym okresie 2016 roku). Około 55% rozpoczętych inwestycji stanowiły przyłącza energetyczne i gazowe o niewielkiej jednostkowej wartości kosztorysowej. Łączna **wartość kosztorysowa inwestycji rozpoczętych** wyniosła 34,3 mld zł i była o 25,1% wyższa niż w I półroczu 2016 roku (kiedy notowano wzrost o 13,2%). Największy udział w liczbie rozpoczętych inwestycji miały jednostki z województw: mazowieckiego, małopolskiego, wielkopolskiego, pomorskiego i śląskiego (łącznie 91,2%). Największy udział w wartości kosztorysowej rozpoczętych inwestycji przypadało na jednostki mające siedzibę na terenie województw: mazowieckiego (54,7%), śląskiego (6,3%), wielkopolskiego (6,0%), łódzkiego (5,3%), pomorskiego (5,2%), dolnośląskiego (5,1%).

ROLNICTWO

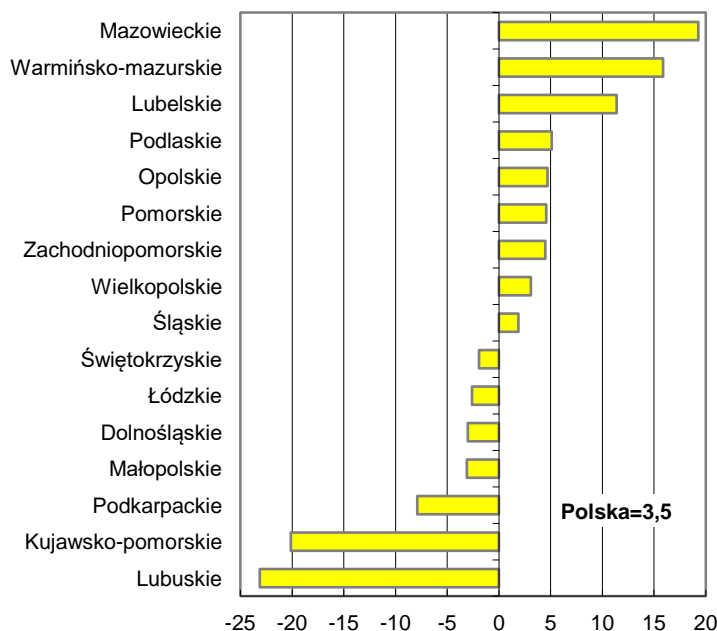
Na rynku rolnym w czerwcu 2017 r., zarówno w obrocie targowiskowym jak i w skupie, średnie ceny zbóż były wyższe niż w analogicznym okresie ub. roku. Również wyższe były ceny skupu żywca wieprzowego i wołowego, mleka oraz ceny targowiskowe prosiąt na chów. Niższe natomiast były ceny ziemniaków.

Według danych nieostatecznych, w I półroczu 2017 r. mniej skupiono ziarna zbóż podstawowych, natomiast więcej ziemniaków, żywca rzeźnego ogółem (w wadze poubojowej ciepłej) oraz mleka krowiego.

Skup ziarna zbóż podstawowych (z mieszankami zbożowymi, bez ziarna siewnego) w I półroczu 2017 r. był o 2,1% mniejszy niż w analogicznym okresie 2016 r. i wyniósł 3680,2 tys. ton. W skali roku spadek skupu obserwowano w 12 województwach, w granicach od 22,2% w świętokrzyskim do 2,8% w podlaskim. W pozostałych województwach odnotowano wzrost skupu ziarna zbóż podstawowych, w tym największy w kujawsko-pomorskim.

W I półroczu 2017 r. skupiono 406,1 tys. ton **ziemniaków**, tj. o 0,3% więcej niż w tym samym okresie ub. roku. Wzrost skupu odnotowano w 10 województwach, w tym największy w podkarpackim i warmińsko-mazurskim. W pozostałych województwach wystąpił spadek skupu, w tym najgłębszy w mazowieckim, łódzkim i małopolskim.

ZMIANY W SKUPIE ŻYWCA RZEŹNEGO W I PÓŁROCZU 2017 R.
(wzrost/spadek w skali roku w %)

W porównaniu z I półroczem ub. roku **skup żywca rzeźnego** (w wadze poubojowej ciepłej) w I półroczu 2017 r. był o 3,5% wyższy i wyniósł 2157,2 tys. ton. Na wzrost skupu żywca ogółem miał wpływ znaczny wzrost skupu żywca drobiowego, przy spadku skupu

żywca wieprzowego i wołowego. W skali roku wzrost skupu żywca rzeźnego odnotowano w 9 województwach, w granicach od 1,9% w śląskim do 19,3% w mazowieckim. W pozostałych województwach skup żywca zmniejszył się, w tym najbardziej w lubuskim (o 23,1%) i kujawsko-pomorskim (o 20,1%).

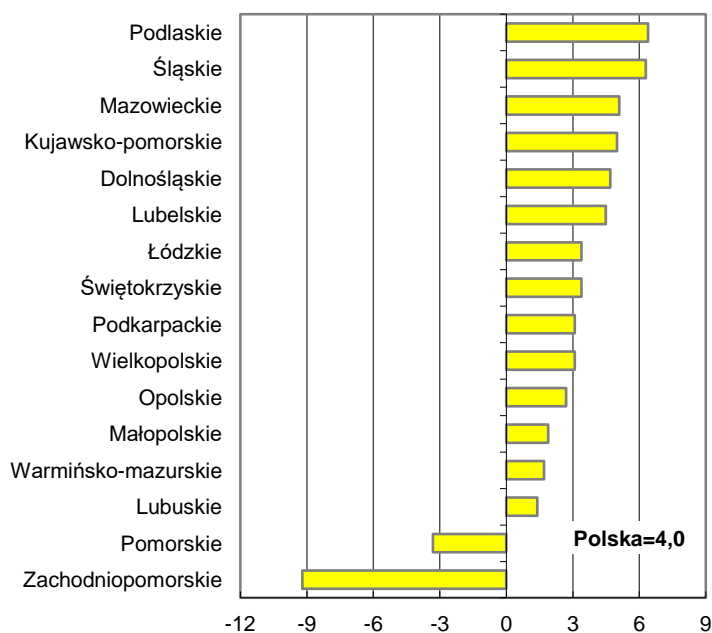
W porównaniu z I półroczem ub. roku, **skup żywca wołowego** (w wbc) był o 1,4% mniejszy i wyniósł 208,2 tys. ton. Spadek skupu obserwowano w 10 województwach, w granicach od 30,8% w warmińsko-mazurskim do 0,5% w małopolskim. W pozostałych województwach skup żywca wołowego zwiększył się, w tym najbardziej w pomorskim.

W skali roku **skup żywca wieprzowego** (w wbc) był o 4,0% mniejszy i wyniósł 840,6 tys. ton. Spadek skupu wystąpił w 9 województwach, w granicach od 35,7% w kujawsko-pomorskim do 3,3% w lubelskim. W pozostałych województwach skup żywca wieprzowego zwiększył się, w tym najbardziej w śląskim (o 14,8%) i mazowieckim (o 8,1%).

W I półroczu 2017 r. **skup żywca drobiowego** wyniósł 1103,7 tys. ton i był o 11,3% większy niż przed rokiem. Wzrost skupu obserwowano w 11 województwach, w granicach od 3,7% w pomorskim do 34,1% w lubelskim. W skali roku najgłębszy spadek skupu żywca drobiowego odnotowano w lubuskim (o 27,9%) i łódzkim (o 12,7%).

W I półroczu br. skupiono 5705,1 mln l **mleka krowiego**, tj. o 4,0% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrost skupu mleka obserwowano w 14 województwach, w granicach od 1,4% w lubuskim do 6,4% w podlaskim. Spadek skupu mleka wystąpił w zachodniopomorskim (o 9,2%) i pomorskim (o 3,3%).

ZMIANY W SKUPIE MLEKA KROWIEGO W I PÓŁROCZU 2017 R.
(wzrost/spadek w skali roku w %)

W czerwcu br. **na targowiskach** za 1 dt **pszenicy** płacono średnio 81,30 zł, tj. o 8,3% więcej niż w analogicznym okresie ub. roku. Wzrost cen obserwowano w 13 województwach (spośród 15 badanych) w granicach od 2,0% w wielkopolskim do 17,3% w lubelskim. Mniej niż przed rokiem za pszenicę płacono w lubuskim (o 2,1%) i warmińsko-mazurskim (o 0,4%). W 6 województwach za 1 dt pszenicy płacono więcej niż przeciętnie w kraju. Najwyższe ceny notowano na targowiskach w mazowieckim (86,46 zł za 1 dt), warmińsko-mazurskim (86,36 zł) i opolskim (86,00 zł), a najniższe w świętokrzyskim (74,98 zł) i lubelskim (76,48 zł).

W czerwcu 2017 r. **w skupie** za 1 dt **pszenicy** płacono średnio 70,98 zł (o 12,0% więcej niż w czerwcu ub. roku). Średnie ceny skupu pszenicy w 9 województwach były wyższe od przeciętnej w kraju; najwięcej za 1 dt pszenicy płacono w kujawsko-pomorskim (74,10 zł), pomorskim (73,64 zł) i świętokrzyskim (73,39 zł), a najmniej – w lubuskim (64,18 zł) i mazowieckim (67,69 zł). W skali roku wzrost cen obserwowano we wszystkich województwach, w granicach od 1,4% w lubuskim do 18,9% w świętokrzyskim.

Za 1 dt **żyta na targowiskach** w czerwcu br. płacono średnio 64,80 zł, tj. o 8,0% więcej niż przed rokiem. W 6 województwach (spośród 13 badanych) przeciętne ceny żyta za 1 dt były wyższe od średniej w kraju, a najwyższe odnotowano w śląskim (75,44 zł) i małopolskim (74,84 zł). Najmniej za 1 dt żyta płacono w pomorskim (50,00 zł) i lubuskim (54,82 zł). Wzrost cen odnotowano w 8 województwach (spośród 12 badanych) w granicach od 3,2% w śląskim do 19,2% w mazowieckim. Mniej niż przed rokiem za żyto na targowiskach płacono w pomorskim (o 13,0%), świętokrzyskim (o 5,2%), lubuskim (o 4,4%) i kujawsko-pomorskim (o 1,4%).

W czerwcu br. za 1 dt **żyta w skupie** płacono średnio 60,92 zł (wzrost o 11,8% w ujęciu rocznym). W 10 województwach przeciętne ceny skupu żyta były wyższe od średniej krajowej, a najwyższe odnotowano w pomorskim (66,06 zł za 1 dt), śląskim (65,97 zł) i lubelskim (65,91 zł). Najmniej za żyto w skupie płacono w małopolskim (43,72 zł za 1 dt) i podkarpackim (51,54 zł). W porównaniu z czerwcem 2016 r. ceny żyta w skupie wzrosły w 13 województwach (spośród 15 badanych), w granicach od 5,1% w zachodniopomorskim do 40,0% w lubelskim. W ujęciu rocznym mniej za żyto w skupie płacono w małopolskim (o 6,2%) i lubuskim (o 0,6%).

Na **targowiskach za ziemniaki jadalne** (bez wczesnych) w czerwcu 2017 r. płacono średnio 88,70 zł za 1 dt, tj. o 24,1% mniej niż w czerwcu ub. roku (w analogicznym okresie ubiegłego roku notowano wzrost o 68,7%). W 8 województwach średnie ceny ziemniaków były wyższe od przeciętnej w kraju. Najwięcej za ziemniaki płacono na targowiskach w dolnośląskim (110,00 zł za 1 dt) i opolskim (109,05 zł), a najmniej – w świętokrzyskim (67,27 zł za 1 dt) i lubelskim (75,00 zł). W skali roku spadek cen ziemniaków jadalnych (bez

wczesnych) obserwowano we wszystkich województwach, w granicach od 36,5% w mazowieckim do 9,1% w pomorskim.

W czerwcu br. w **skupie** przeciętna cena **ziemniaków ogółem** ukształtowała się na poziomie 62,42 zł za 1 dt i w skali roku zmniejszyła się o 9,2%. Spadek cen obserwowano w 11 województwach w granicach od 52,2% w lubelskim do 0,9% w zachodniopomorskim. Więcej niż przed rokiem płacono w lubuskim (o 27,4%), mazowieckim (o 24,5%), pomorskim (o 3,9%), małopolskim (o 3,2%) i opolskim (o 1,7%).

W czerwcu 2017 r. za 1 kg **żywca rzeźnego wołowego** (bydła bez cieląt) w **skupie** płacono średnio 6,23 zł, tj. o 1,9% więcej niż przed rokiem. W 10 województwach przeciętne ceny skupu były wyższe od średniej w kraju. Rozpiętość cen skupu za 1 kg żywca wołowego wynosiła od 5,77 zł w mazowieckim do 6,94 zł w zachodniopomorskim. Wzrost cen obserwowano w 12 województwach, w granicach od 0,3% w opolskim i wielkopolskim do 15,5% w zachodniopomorskim. W skali roku średnie ceny żywca wołowego były niższe w lubelskim (o 8,7%), pomorskim (o 2,9%), świętokrzyskim (o 0,8%) i śląskim (o 0,5%).

Średnia cena skupu **żywca rzeźnego wieprzowego** w czerwcu 2017 r. wynosiła 5,61 zł za 1 kg i była o 14,6% wyższa niż w czerwcu 2016 r. W 10 województwach przeciętne ceny skupu żywca wieprzowego były wyższe od średniej krajowej, a najwyższe zanotowano w opolskim (6,25 zł za 1 kg) i dolnośląskim (5,97 zł). Najmniej za 1 kg żywca wieprzowego w skupie płacono w łódzkim (5,27 zł) i pomorskim (5,38 zł). W skali roku wzrost cen odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 9,1% w łódzkim do 26,5% w opolskim.

Na **targowiskach** w czerwcu br. za 1 **prosię na chów** średnio płacono 188,12 zł, tj. o 24,9% więcej niż przed rokiem. Wzrost cen obserwowano w 6 województwach (spośród 7 badanych) w granicach od 10,0% w wielkopolskim do 40,0% w kujawsko-pomorskim. Mniej w ujęciu rocznym za prosię płacono w śląskim (o 7,8%). Wyższe ceny prosiąt od przeciętnej w kraju (spośród 8 badanych województw) notowano w śląskim (237,50 zł) i małopolskim (220,00 zł). Natomiast najmniej za prosię płacono w lubuskim (130,00 zł) i wielkopolskim (165,00 zł).

W czerwcu 2017 r. średnia cena skupu **mleka krowiego** za 100 l wynosiła 133,01 zł, tj. o 33,0% więcej niż przed rokiem. Rozpiętość cen skupu mleka za 100 l wynosiła od 120,60 zł w małopolskim do 140,51 zł w podlaskim. W 5 województwach średnie ceny skupu mleka były wyższe od przeciętnej w kraju. W ujęciu rocznym wzrost cen skupu mleka odnotowano we wszystkich województwach, w granicach od 21,0% w małopolskim do 45,9% w pomorskim.